

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LIX

Birželis — June 28, 1974

Nr. 50

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NIXONAS MASKVOJE

Kai tuo tarpu Washingtono teisiami jo draugai

Pereito penktadienio rytą CBS Baltųjų Rūmų korespondentas Dan Rather, kurį jokių būdu negalima įtarti simpatijomis prezidentui, teigė, kad Nixono aplinkoje truputį isigali optimizmas. Girdi, žmonėms jau gerokai igriso visos kalbos apie Watergate ir jie pageidauja visos bylos galo: prezidentas šiaip ar taip buvo labai sėkmingas užsienio politikoje ir todėl reikėtų jį palikti ramybėje iki jo ter-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

mino galo. Kiek vėliau tą pačią dieną buvo paskelbta, kad vienas iš buvusių artimiausių prezidento bendradarbių Charles W. Colson buvo nubaustas kalėjimu (nuo 1 iki 3 metų) ir 5.000 dolerių bauda. Kaip žinia, jis susitarė su specialiu prokuroru Leon Jaworski, kad prisipažins bandęs apšmeižti dr. Ellsbergą ir dėl to nebus traukiamas atsakomybėn už kitus nusikaltimus. Teisme Colsonas pareiškė, kad norėjęs diskredituoti Ellsbergą paties Nixono įsakymu, kuris tai norėjęs krašto saugumo sumetimais. (Atsimename, kad Ellsbergas buvo paskelbęs vadina muosius 'Pentagono popierius' — slaptą Vietnamo karo bei jo priešininkų istoriją ir Nixonas bijojo, kad Ellsbergas galėjo pasidaryti visų karo priešininkų herojumi ir pakenkti jo, Nixono, slaptom derybom dėl to karo pabaigos). Tai galėtų paaiškinti, kodėl vadinami 'plumberiai', įsiveržė į Ellsbergo psichiatro Dr. Lewis Fiedlingo istaigą. Jie ten ieškojo Ellsbergą kompromituojančių duomenų.

Šiandien
ir rytojNAUJOS
'NAGAIKOS'

Rusiškas žodis 'nagaika' lietuviams gerai žinomas. Tai botagas, rimbas. Kas yra 'nagaika', lietuviai sužinojo per Kražių skerdynes. Tada jie patyrė, kaip 'nagaika' veikia. Tada jomis norėta įvaryti lietuvius į 'naują viera'.

Švaistymosi 'nagaikomis' netrūksta ir ok. Lietuvoje. Nedingo pastangos įvaryti lietuvius į 'naują viera'. Ta nauja 'viera' dabar komunizmas, bet 'nagaikos' kaip buvo, taip ir dabar, tebėra rusų rankoje. Jos dabar yra grubi, atkakli ir grasi nanti bolšvizmo propaganda.

Imame kompartijos propagandos ir agitacijos skyriaus leidžiamą laikraštuką 'Laikai ir įvykiai'. Laikraštuko redakcinė komisija vėko redakcinę komisiją veda Vladimiras Beriozovas ir Anatolijus Piročkinas. Iš rašinio 'Pusmečio rezultatai' kurį parašė Vilniaus rajono propagandos ir agitacijos skyriaus vedėjas E. Stepanovas, patiriame apie 'nagaikininkų' sąrašą. Vilniaus kovo 8-ios rajone marksizmo-leninizmo mokykloje puikiai veda propagandą V. Klimušina. Šios mokyklos lankytojas V. Šemeliovas, už pažangą marksizmo moksluose, apdovanotas medaliu. Pavinijos fermos ir agitacijai vadovauja Z. Pomeško. Pasižymėjo agitaciniame darbe brigadininkė V. Zavoronok. Propagandistas N. Bulanovas gerai pasireiškė agitacinių stendų gamyboje. Kolūkio propagandininkė A. Vinogradova apdovanota Darbo raudonosios vėliavos ordinu. Vadovaujantis komunistinio darbo mokyklai S. Klopovas patobulino mokymosi metodus...

L. Vladimirova rašo apie eilinę Ateizmo muziejiaus (buv. Šv. Kazimiero bažnyčia) priešreliginę parodą: "tai protestas prieš klerikalų savivalę buržuazijos valdymo laikais". Geležinkelio rūmuose kalbėjo Tarybų Sąjungos didvyris M. Volkovas. 'Elfos' gamykloje komjaunimo sekretorius I. Meščeriakovas pagyvino ideologinį darbą. Geležinkeliečių 'mitinge' kalbėjo seržantas V. Grigorjevas. Teisinių žinių skyriuje girdėti apie Teisingumo ministeri-

siogiai įsilaužti neįsąkęs ir kad iš viso čia turima reikalo su valstybės saugumo interesais. Prokuroras tačiau teigs, kad čia turima reikalo ne su valstybės saugumo, bet tik politiniais sumetimais, o įsilaužimas be atitinkamo teismo įsakymo yra didelis nusikaltimas. Ir jei taip, prezidentas, įsąkęs jį padaryti, nusipelnė nušalinimo dar dėl vieno dalyko.

Kai dėl to bus ginčijama si teisme, pats prezidentas Nixonas jau bus Maskvoje. Ką jis ten sutars su Brežnevu buvo neaišku. Savaime aišku, kad jis stengsis ta viešnagė ir sau asmeniškai pasiekti naudos, sustiprinti tą gerą ispūdį, kuris Dan Ratherio teigimu, isigali tau-toje, o nuo tautos nuotaikų priklauso ir kongreso bei senato sprendimas. Bet daug kas priklausys ir nuo Kremliaus nuomonės ar Nixonas galės išsilaikyti. Yra pagrindo manyti, kad Kremlius jau nėra visai tikras dėl prezidento likimo. Kitaip jis nebūtų kvietęs Sovietijoje pavišėti senatorių T. Ken-

(Nukelta į 2 psl.)

Venezueloje gyvenančiam lietuviui dr. Jonui Hermanavičiui Lara valstijos gubernatorių inž. Hernan Rodriguez Araujo š.m. birželio 2 d. iškilmingo akto metu uždėjo aukščiausio laipsnio krašto didvyrio Jacinto Lara vardo ordeną, už nuopelnus vietos visuomenei.

LIETUVIS GYDYTOJAS TAPO VENEZUELOS
BEVEIK LEGENDARINE ASMENYBE

Dr. Jonas Hermanavičius Venezuelos gydytojų humanistų tarpe

Mūsų spaudoje dažnai minime, kad turime pasirodyti išeivijoje ne tik gerais lietuviams, bet ir pavyzdiniais žmonėmis — savo elgesiu ir veikla būti savo tautos ambasadoriais. Nemaža mūsų dalis šiuo keliu ir stengiamės eiti, vieni atlikdami

eilinių narių pareigas kovoje už lietuvių, už lietuvių gerą vardą, už lietuvių tautos laisvę, kiti šiai kovai vadovaudami. Šių vadovų, reikiama pasidžiaugti, turime visuose pasaulio žemynuose. Jų pasiaukojantis darbas sukelia visų mūsų pasigėrėjimą ir pagarbą. Be šių kilnių asmenybių — vadovų mūsų išeivija vargiai galėtų taip prasmingai savo veikloje klestėti. Jų veikla duoda mums vilčių lietuvių išeivijoje ilgus metus išlaikyti ir pasiekti mūsų visu troškimų išsipildymą — atgauti Lietuvai laisvę. Šitie asmenys veikdami ir atstovaudami lietuviškuosius mūsų interesus išeivijoje ir yra didieji mūsų tautos ambasadoriai.

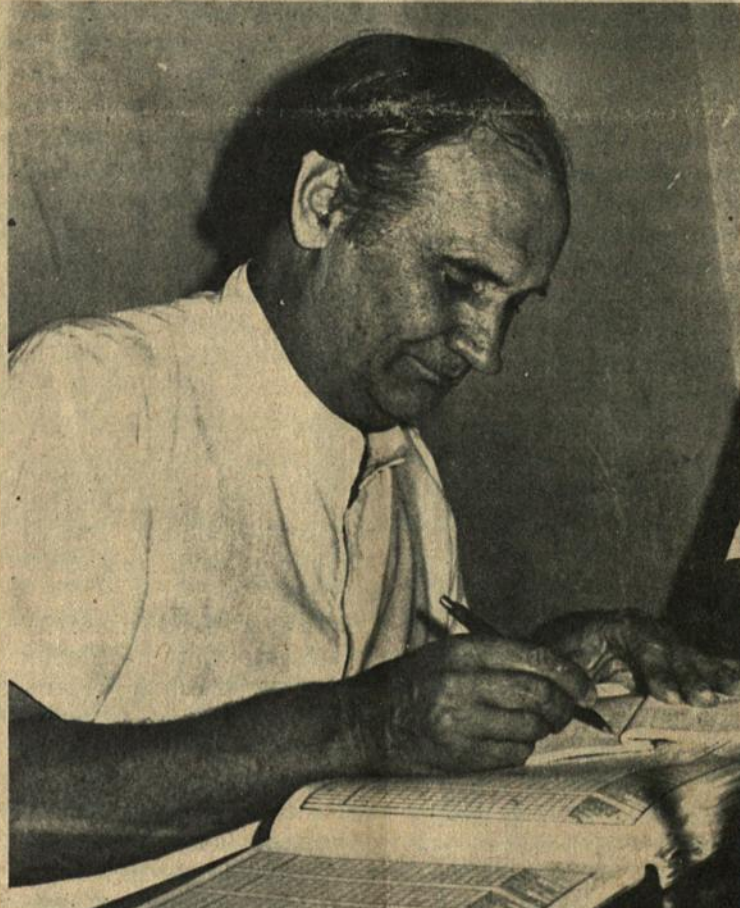
Vieną iš tokių visais atžvilgiais nusipelnusių tautos atstovų — lietuvių ambasadorių, įsikūrusių po antrojo pasaulinio karo audrų Pietų Amerikoje, Venezueloje, turime dr. Jono Hermanavičiaus asmenyje. Dirbdamas šiame tropikiniame krašte jau 26 metai (25 metai Guarinco mieste) jis yra pavirtęs bemaž legendarine asmenybe. Jis priklauso prie tvirtų ir veiklių asmenybių, kurios įrežia ryškų pėdsaką gyvenime ir ilgai išlieka žmonių atmintyje. Dr. Jono Hermanavičiaus veikla nesiriboja vien tik grynai gydytojo profesija, bet jis ją sujungia su giliais humanistikos idealais. Kaip yra vertinamas dr. Jonas Hermanavičius vietos žmonių galime spręsti iš vieno žurnalistinio straipsnio rašyto š.m. gegužės 28 d. 'El Impulso' dienraštyje Barquisimete apie dr. J.H. veiklą ir jo darbų įvertinimą autorius sako yra paklausęs vietos vieną žymų gyventoją kas yra svarbiausias Guarinco mieste, gavęs tokį atsakymą — po Dievo ir Panelės švenčiausios yra dr. Jonas Hermanavičius.

Nelengvi buvo dr. J. Hermanavičiui, kaip ir visų išeivių, pirmieji isikūrimo žingsniai. Nauja kalba, ekonominiai sunkumai, svetima aplinka privertė išgyventi ne vieną karčią valandą. Tačiau savo geru būdu, rūpestingumu, kultūra, gana greitai nusipelnė vietos gyventojų pagarbą ir įsigijo val-

džios žmonių pasitikėjimą ir įvertinimą. 1948 metais atvykęs, Venezuelon pradėjo dirbti Curazigua miestelyje iš kur po keletos mėnesių buvo perkeltas į didesnę Guarico miestą — kavos ir žemdirbystės, kalnuota, gražios gamtos papuoštą Laros valstijos vietovę. Čia dr. Jonas (taip trumpai jį vadina vietos gyventojai) šiemet gegužės mėn. pabaigoje ir atšventė 25 metų šioje vietovėje darbo sukaktį. Dvidešimt penki metai išbūti vienoje vietoje nėra jau toks paprastas dalykas, ypač, turint galvoje, svetimtą padėtį. Ketvirtis amžiaus vaisingo darbo buvo vietos visuomenės ir valstybės įstaigų gražiai įvertintas ir atžymėtas. Ši sukaktis vietos gyventojų buvo švenčiama net 3 dienas specialiais kultūriniais aktais, bažnytinėmis apeigomis ir t.t. Ši mūsų tautiečio darbo ir pasiaukojimo sukaktis buvo apvainikuota iškilmingu aktu Laros valstijos sostinėje Barquisimete gubernatoriaus rūmuose, kur dr. Jonui Hermanavičiui buvo įteiktas Venezuelos nepriklausomybės didvyrio gen. Jacinto Lara aukščiausio laipsnio ordinas už nuopelnus šio krašto žmonėms. Gubernatorių savo kalboje iškėlė jo kaip gydytojo ir humanisto nuopelnus vietos žmogui, atžymėjo jo kaip gero organizatoriaus darbą — iš apleistos molinės pirkelės, kur radosi Guarinco sveikatos centras, sukūrė pavyzdinę apimantį plačias apylinkes sveikatos centrą, su ligonine, kurį krašto sveikatos įstaigų vadovai rekomenduoja kaip pavyzdinį ir kur dar ir šiandien jau gana sumaterialėjusiam pasaulyje medicinos pagalba suteikiama su reikiamu profesionaliu žinojimu ir pasišventimu. Iškelta daktaro pastangos planuojant ir įgyvendinant vietos gyventojų tarpe higieniško gyvenimo sąlygas.

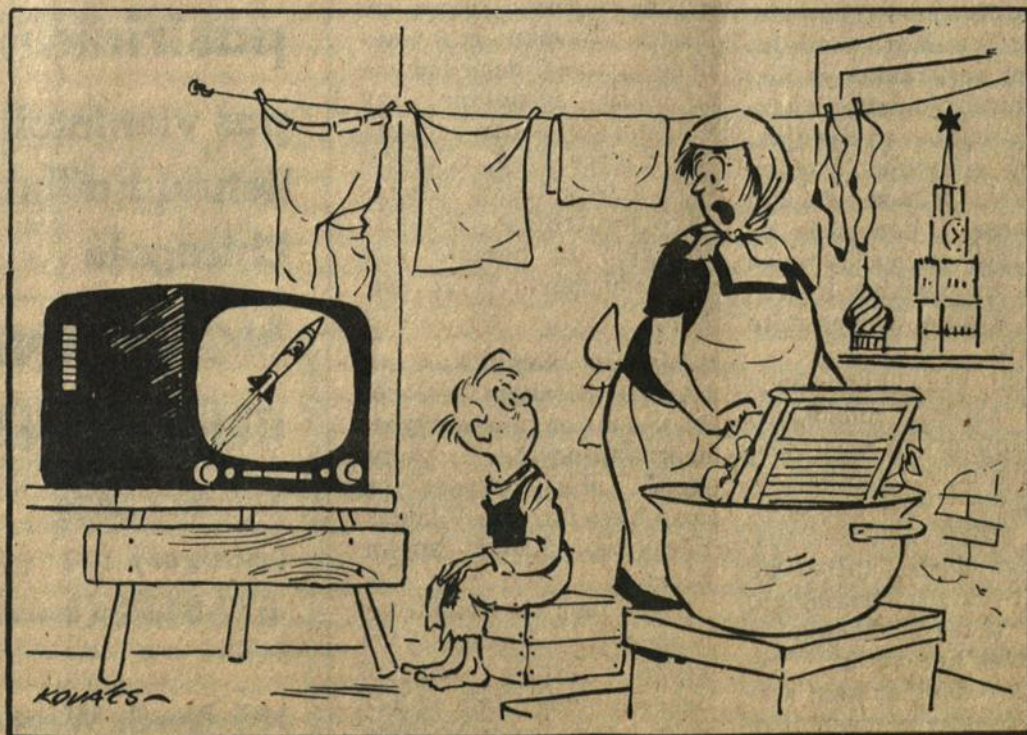
Visa vietos spauda atžymėdama šią gražią mūsų tautiečio darbo sukaktį, pripažindama jo humanistiką, irikiavo dr. Jono Hermanavičiaus vardą į didžiųjų Venezuelos gydytojų — humanistų tarpą. Sukakties ir ordino įteikimo proga buvo

(Nukelta į 2 psl.)

Dr. Jonas Hermanavičius jau 26 metus dirba tropikiniame klimato, yra tapęs Venezuelos legendarine asmenybe.

Detentės gėrybių belaukiant

-- Mama, kada sovietų technika pralenks amerikietišką?
-- Tada, kada gausiu iš Amerikos skalbimo mašiną.

DR. JONAS HERMANAVIČIUS...

(Atkelta iš 1 psl.)

gauta daug diplomų, sveikinimų telegramų jų tarpe Venezuelos Sveikatos ministerio, Laros valstybės universiteto rektoriaus, Laros valstijos ginkluotųjų pajėgų viršininko, aviacijos bazės viršininko ir karininkų, kolegų gydytojų, įvairiausių organizacijų bei įstaigų, pavienių asmenų. Lietuvių atstovai Basquisimto bendruomenės vardu taip pat šia proga pasveikino savo miešįjį daktarą.

Vartant pageltusius nuo laiko vietinės spaudos lapus užtinkame, kad jau pirmaisiais savo darbo metais šiame krašte dr. Jonas gražiai paminimas ir jau 1950 metais Guarico visuomenė ir savivaldybės vadovai su-ruošė specialiu aktu dr. Jono darbo įvertinimą ir įteikė jam diplomą. Sekančiais metais, 1951, jam įteikiamas diplomai ir aukso medalis. 1953 metais kaimyniniame Tokujus mieste, kur dr. Jonui teko dirbti ligoninėje, jis apdovanojamas garbės diplomu. Vertingiausias dr. Jonas Hermanavičius buvo atžymėtas kai Venezuelos valstybės prezidentas už nuopelnus Venezuelos tautai jį adovanojo "Francisco Miranda II laipsnio ordenu. Tai yra nepaprastai aukštas dr. Jono Hermanavičiaus pripažinimas. Tokius ordenus yra iki šiol gavę, berods, tik 4 Laros valstybės asmenys. Jo vertė amerikoniškų galvųjū galima suvokti iš to, kad tokį pat ordeną savo laiku valstybės prezidentas yra suteikęs vienam iš žibalo bendrovės Schell prezidentų, kuris kaip žinoma atstovauja tūkstančius milijonų dolerių. 1965 metais dr. Jonas atšventė savo 25 metų profesinio darbo sutartį. Pažymėtina, kad į šia progą suruoštas iškilmės, iškilmingų pamaldų laikyti atvyko vietos visuomenės prašytas Barquisimeto arkivyskupas. Daktaras Jonas neužmiršo ir mokslinio darbo. 1971 metais už parašytą studijinį darbą krašto sveikatos sričių reikalu laimėjo Laros valstybės įstatymų leidimo ansamblėjos Armando Velazquez vardo pirmąją premiją. Tais pačiais metais Medikų draugija įteikė už kitą mokslinį darbą dr. Fernandes Garmendia premiją.

Yra Guariko mieste virtu-

NIXONAS MASKVOJE...

(Atkelta iš 1 psl.)

nedy, kurį specialioje audiencijoje priėmė ir Brežnevas.

Iš kitos pusės, Brežnevas irgi reikalingas susitikimo su Nixonu. George Pompidou mirus ir Willy Brandt atsistatydinus, neliko nė vieno kito valstybininko, kurį priimdamas pas save Brežnevas galėtų pasigirti savo pavaldiniams: žiūrėkit, kas pas mane atvažiavo! Ypatingų nuolaidų iš Nixono jis negali tikėtis, nes ir liberalai, kurie visados reikalavo geriausių santykių su sovietais, dabar kalba ... apie JAV interesų išdavimą. Pats Nixonas, atsisakydamas paviešėti Jaltos, aiškiai parodė, kad jis skaitosi ir su dešiniųjų sentimentais. Už tat, nors staigmenos politiniame gyvenime visados yra galimos, Nixono viešnagė bus daugiau pasižymėjimas ir sutarimas toliau puoselėti atlydį, negu dramatiškas JAV - Sovietijos santykių posūkis.

PRIEŠ 30 METŲ

(2)

RIMAS DAIGŪNAS

Sovietai nepasiryžo laužtis Rytprūsių link. Kelias dienas truko Trečiojo mecha nizuotojo korpuso pergrupavimas, nuostolių aplyginimas. Atrodo, tuo laiku vokiečiai pajėgtų kontrpuolimu atsiimti Vilnių. Pajėgtų netgi sovietus įvėlti į savo trafaletinį 'katilą'. Vilnių paėmė, nuo liepos 12 d. iki liepos 19 dienos sovietai neturėjo tvirto plano. Tai buvo grupuočių ir sunkių žaizdų gydymo laikas. Tačiau vokiečiai pasyviai, gal bailiai, laikėsi defensyvinės strategijos. Matyt, jie nebe- pajėgė pulti. Sovietai ryžosi stumtis.

"Karo istorijos žurnalas" 1962 metų, Nr. 10 rašo, kad 1944 m. liepos 19 d. galutinai paaiškėjo, kad Vilnių užvaldę daliniai privalo ižengti į Pirmojo Pabaltijo fronto operacijų teritoriją. Tai buvo puolimo smagialio atsukimas į Šiaulius. Todėl Tretytis Gvardijos mechanizuotasis korpusas išėjo iš gen. Černiakovskio žinios ir pateko į gen. Bagramino dispoziciją.

Liepos 19 d. didžiuliai tankų junginiai iš Vilniaus rajono nudarėjo Panevėžio

Visą laiką dr. Jonas gyvendamas Venezueloje, kiek sąlygos leidžia, dalyvauja Barquisimeto lietuvių bendruomenės gyvenime. Jo niekad netrūksta svarbesniuose lietuvių subvimuose; tautinių švenčių minėjimuose, lietuviškose pamaldose. 1953 metais viešint vyks. Brizgiui Venezueloje Jurgisimeto lietuvių išgijo apylinkė tautinė vėliava, kurią pašventino vysk. Brizgys ir krikščatėvių buvo dr. Jonas Hermanavičius. Visuomet remia lietuviškąją spaudą, prenumeravo Liet. Enciklopediją, gausiai auko- ja lietuvių tautos laisvės ir kultūros reikalams. Savo tautiečius ieškančius sveikatos gydo nemokamai ir jei reikia prideda ir vaistų. Niekad nepamiršta savųjų likusių Tėvynėje ar ištrem- tų Sibire - visą laiką juos gausiai ne tik žodžiais, bet ir ūkiškai paremia. Barguisi- meto lietuvių mielijam dr. Jonui linki ir ateityje sėk- mingai darbuotis žmonijos labai ir gražiai ilgus metus atstovauti lietuvių vardą.

Dr. Jonas Hermanavičius yra gimęs 1913 metais birželio mėn. 10 d. Liepojuje. Pradžios mokslo ir gimnaziją baigė Raseiniuose. Karo mokyklą baigė ats. leitenanto laipsniu 1933 m. Mediciną studijavo V.D. Universitete Kaune ir baigė 1939 m. Dirbo kaip gydytojas Kauno miesto poliklinikoje ir Kūno Kultūros Rūmų medicinos kabineto vedėju. 1944 m. pasitraukęs iš Lietuvos dirbo Vokietijoje kaip ligonių kasos gydytojas, UNROS gydytojas. Tuebingeno u-te išklaušė tropinių ligų kursą. Į Venezuelą atvyko 1948 m. valstybinius egzaminus perlaikė Centriname Krašto Universitete Caracase.

Gražu, kad likimo dalia mūsų tautietis nublokštas svetimųjų tarpan, savo būdo taurumu, aukšta kultūra, išsilavinimu, pareigingumu, galėjo atlikti tiek gražaus, naudingo darbo, tačiau be abejo būtų dar vertingiau, jei šis taurusis žmogus ir susipratęs lietuvis būtų galėjęs savo daugiau kaip ket- virčio šimtmečio pastangas atiduoti betarpiai savajai tautai, savo tėvynėje Lietuvoje.

A. Vs.

link. Liepos 22 d. po atkaklių kautynių prie Panevėžio, miestas atiteko sovietams. Liepos 26 d. buvo perkirstas siaurasis geležinkelis Šiauliai - Biržai ir kelias Šiauliai - Kaunas. Tankų sąstata buvo 15 pačių sunkiausių tankų: tankai-tvrtovės. Šiaulius pulti buvo paskirta 192 tankai ir 31 automatinis pabūklas. Liepos 24 d. atakai paskirtos pajėgos susikongcentravo už kelių kilometrų nuo miesto. Prie Šeduvos įvyko sovietinių žvalgų ir vokiečių išitvirtinusių aukštumos pozicijoje susidūrimas. Vienur kitur sovietai paėmė nelaisvėn 63 vokiečius. Tikslai liepos 26 d. prasidėjo Šiaulių puolimas. Mieste buvo 4500 vokiečių kariuomenės. Pirmasis manevras buvo sekmingas: sovietai perkirto Šiaulių - Rygos plentą. Atskiros dalys įsiveržė į miestą, kur bematant užsimezgė mūšiai gatvėse. Liepos 27 d. sovietai bandė atkirsti Šiaulius iš Vakarų. Tankai pateko į pelkę, kur keturi bevil- tiškai įstrigo. Tą dieną an- trą valandą po piet sovietams pavyko perkirsti Šiauliai - Telšiai geležinkelį. Tuo buvo užkirstas pasitraukimo ke- lias. Taip buvo sumontuo- tas Šiaulių 'katilas'. Tuo pat laiku buvo užimtas Šiauliai - Kelmė plento ruožas. Prieš vidudienį vokiečiai paliko Šiaulių aerodromą, sudėję grun- tan 225 minas. Daug strateginių miesto gatvių buvo užminuota, sukasinė- ta apkasais, pertverta spyg- liuotom vielom. 4 val. po piet mūšiai užsimezgė prie geležinkelio stoties, kur vy- ko artilerijos šaudymas. Pa- gal sovietų šaltinius bažny- čios varpinėje buvo įrengti vokiečių kulkosvaizdžių li- dai. (Nežinia apie kurią baž- nyčią kalbama?) Kai kurios vokiečių dalys iš miesto pa- sitraukė ir persiformavo prie Meškuičių. Čia pasiro- dė vokiečių pėstininkai, at- siųsti nuo Jelgavos. Tai bu- vo bėdos rezervai: SS bata- lionas 'Libau', pionierių ku- pa, dvi lengvųjų pabūklų ba- terijos, trys tankai. Viso tų papildinių buvo apie 9000 karių.

Liepos 27 d. po piet sovie- tų automatizuotoji artilerija atidarė tankių ugnį. Meškui- čių miestelis buvo to naiki- nimo taikynys. Po valandos sovietai perėjo puoliman. Per pusvalandį Meškuičiuose vokiečių priešinimasis bu- vo sutriuškintas. Bet lieps- nuojančiuose Šiauliuose gat- vių kovos nesiliovė. Į miestą sovietai metė vis naujas ir naujas pajėgas. Kulkosvai- dininkų batalionai sekė tan- kus. Vokiečiai mėgino, bet nesekmingai, bombarduoti sovietų pozicijas. Atrodo, gatvės mūšiuose neimta be- laisvių. Lavonų grandinės dengė gatves, degė namuose 'Katilo' manevras pavy- ko: vokiečiai neturėjo pagal- bos. Liepos 27 d. vėlai va- kare sovietai turėjo Šiaulius savo kontrolėje. Maskva paminėjo tą pergalę kitą dieną 20 salvių iš 224 pa- būklų.

Maskvos komunikate pa- tėtiškai pasakyta: "Garbė žuvusiems už mūsų tėvynės nepriklausomybę hero- jams". "Mūsų tėvynės" są- voka buvo taikoma Vilniaus, Panevėžio, Šiaulių apylin- kėms.

Nuo Šiaulių sovietai ir vėl nesiveržė į Vakarus, bet krypo į šiaurę, Jelgavos link. Jie veržėsi taip skubiai naktį, kad antrą valandą liepos 28 dieną įsiveržė su tankais į neginamą Joniškį. Po trijų valandų maksima-

linio tanku greičio plentu, tankai sustojo prie Jelgavos. Tačiau Jelgava nepateko į 'katilą'. Sovietų pastangos tokį 'katilą' sudaryti aplink miestą nepavyko. Vokiečiai netikėtai priešinosi, bet perė- jo į kontrataką. Sovietų tankai tapo vokiškųjų prieš- tankinių pabūklų taikiniu. Tikslai liepos 31 dieną, vėlai vakare motorizuotiems so- vietų daliniams pavyko per- kirsti Jelgavą ir prasiverž- ti prie Lielupės. Smarkūs mūšiai vyko visą naktį. Rugpjūčio 1 d. prieš vidu- dienį Tretytis gvardijos me- chanizuotasis korpusas pa- skelbė, kad ir Jelgava atite- kus sovietams. Prasidėjo Latvijos TSR 'išlaisvinimas'. Stambūs mechanizuoti so- vietų daliniai, tankai ir au- tomatizuoti pabūklai, 'mak- simaliniu greičiu' kirtu be- veik neginamą teritoriją. Veržėsi į Tukumą, kurį 'gynė' 200 vokiečių pėstinin- kų. Tai buvo prasiverži- mas gilioje vokiečių užfron- tėje. Uždavinys - prasi- veržti prie jūros! Per Tuku- mą pervažiavo beveik nepa- jutę pasipriešinimo. Liepos 30 d. prieš pat vidunaktį sovietų tankai sustojo prie Baltijos jūros. Vokiečių ka- riuomenė Estijos ir Šiaurės Latvijos erdvėje buvo at- kirsta nuo bazių. Ta kariuo- menė pateko į milžinišką 'katilą'. Atrodo, patys sovie- tai negalėjo iš karto reali- zuoti, kad tokio 'katilo' ma- nevras pavyko taip, palygi- namai lengvai, ir taip sku- biai.

Iš Baltijos jūros pripildė tris butelius, oficialiai juos užantspaudavo ir nusiuntė į tolimą Armijos štabą. Vė- liau tie trys buteliai su Bal- tijos jūros vandeniu pasiekė Maskvą ir išdidžiai puošė Valstybės Gynimo komiteto stalą.

Fronto linija sustojo už 60 kilometrų nuo Rygos, vaka- ruose.

Triumfas nebuvo ilgas. Rugpjūčio 3 d. vokiečiai atakavo Jelgavą, įsiveržė į sunaikintą miestą. Rugpjū- čio 7 dieną vokiečiai puolė Tukumą, panaudoję šarvuot- ŗ traukinį. Vokiečiai turė- jo ir 30 tankų, minosvai- džius, net aviacijos talką. Sovietiniai daliniai ėmė trauktis į apylinkės miš- kus. Visa eilė didesnių ar mažesnių susidūrimų palin- ko vokiečių naudai. Tikslai rugpjūčio 11 dieną sovietai, atstumdami vokiečių kon- trataką atgavo prieš aštuonias dienas turėtas pozicijas.

Tankų manevravimo stai- gumas keitė jėgų santykius ir pozicijas valandų bėgyje. Permetamų dalinių greitis siekė 75 kilometrų per nak- tį. Atakos intensyvumą so- vietai vadino "maksimaliniu greičiu". Šitas manevras bu-

vo paimitas iš vokiškos ofen- zyvines praktikos.

Vokiečiai bandė sukišti prasiveržusius sovietų sma- galius į savo 'katilą'. Jie to siekė praplėšė sovietų fron- tą tarp Biržų ir Panevėžio. Čia sutraukė 39-tą ir 40-tą tankų korpusus ir tris pėsti- ninkų divizijas. Tokių būdu vokiečiai sutraukė apie 800 tankų. Šios grupuotės užda- vinys - atkirsti sovietų pra- siveržimą Jelgava - Tukums ruožė, atimesti sovietų bazi- nes pozicijas, sujungti į 'ka- tilą' patekusias pajėgas su Rytprūsių bazėmis. Tai pa- sidarė stambi operacija, išei- nanti iš lokalinio epizodo rė- mu, žinoma vadovybei iki pat Hitlerio. Sakoma, kad Kariuomenės vadovybė ne- norėjusi kišti į operacijas pagrindinę 'Nord' armijos grupę, bet Hitleris įsakė likviduoti sovietinį prietilį. Tad du tankų korpusai, ku- rių sudėtyje penkios tankų divizijos ir viena motori- zuota divizija, rugpjūčio 15 d. sustojo Kelmė - Telšiai

linijoje. Čia paaiškėjo, kad teritorinis taikynys Ža- garė, Mažeikiai, turi daug pelkių. Atakos taikiniu pa- ėmė Šiaulius ir rugpjūčio 16 d. vokiečių tankų divizijos, kaip tai buvo karo pradžio- je, metėsi plentu Šiaulių kryptimi. Rugpjūčio 17 d. anksti rytą atakuotojai su- skilo dviem puolimais: Į Šiaulius ir į Jelgavą. Fron- tas išsitiesė per 180 kilomet- rų. Mūšiai turėjo epizodinių susidūrimų pobūdį. Vokiečių atakos turėjo koncentruoto smūgio vaizdą. Pav. prie Vegerių sovietų pozicijas puolė 90 vokiečių tankų. Per tą grynai manevrinį karą Joniškis ir Žagarė bu- vo sovietų kontrolėje. Rug- pjūčio 17 d. vėlai vakare vo- kiečiai įstengė sudaryti savo prietilį Žagarės apylinkės miškuose. Sovietų atakos negalėjo vokiečių išstum- ti iš jų pozicijų. Sovietų ko- munikatas rugpjūčio 18 die- na tegalėjo pasidžiaugti, kad "priešas savo pozici- jų nepagerino". Prie Šiaulių vyko atkaklios, laime besi- keičiančios, kautynės. Rug- pjūčio 21 dienos komunika- te sovietai kalba apie 'sun- kius nuostolius, kuriuos jie suteikė priešui'. Tačiau kau- tynių linijos rodo vokiečių prasiveržimus prie Žagarės. Vokiečių tankai puolė 15-20 vienetų grupėmis. Bet jie negalėjo įsiveržti nei į Šiau- lius, nei į Žagarę. Sovietai užminavo ištisus laukus. Tam tikram laikui sovietai atsidūrė besiginančiųjų pa- dėtyje. Vienaime punkte vo- kiečiai puolė 70 tankų grupę. Sovietai paskelbė įsakymą "Stovėti iki paskutiniojo"! Atrodo, tuo metu Žagarės fronte veikė Stalingrado de-

(Nukelta į 3 psl.)

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor Chicago, Ill. 60601

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published two times a week every Wednesday and Friday by American Lithuanian Press Radio Ass'n. Viltis, Inc. • Subscription per year \$13.00 • Single copy 15 cents.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais. Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiros numerio kaina 15 centų • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

ATEISTINIO 'ŠVIETIMO' GVOJA

Žodis 'gvoja' reiškia nuolatinių, įkrytų rėkavimą, riksmą. Varnos gvoja, įkryčiai rėkia. Tuo žodžiu apibūdiname kompartinių rėkavimus ties ok. Lietuvos mokyklų stogais, ties prigrasintų tėvų galvomis. Pedagoginis darbas ok. Lietuvos mokyklose visiškai sujungtas su ateistine propaganda. Ateistinė propaganda paremta enkavedistine tėvų ir vaikų priežiūra. Ateistinė gvoja ok. Lietuvos mokyklose yra bendro, skausmingai-aitraus politinio teroro dalis. Žmogaus ištikiminių prievartavimas pradedamas pradžios mokykloje! To šėtoniško prievartavimo vykdymas pavestas mokytojams.

Mūsų spaudoje nuolat skaitome apie politinį terorą, kuris vykdomas mokyklose. Pagrindinės Lietuvos katalikų kronikos daviniai pavardėmis ir vietovardžiais nurodo, kur ir kada tokie prievartos reiškiniai nustatyti. Mokyklos direktoriai seka mokytojus, kad jie sektų mokinius ir jų tėvus. Mokytojai šnipinėja, tardo mokinius, landžioja po jų butus, tikrina tėvų ištikimumą režimui, stengiasi sužinoti katakombinės religinės praktikos paslaptis.

Šitokio 'pedagogo' tipas nežinomas laisvoje visuomenėje. Tai politinės policijos dalinys, kurį apgyvendino pradžios mokykloje.

Norėdami suprasti baisaus reiškinio šaknis, turime žinoti, kad ok. Lietuvos mokyklas tvarko ne pedagogų specialistų kolektyvai ir ne švietimo darbui skirta institucija, bet komunistų partija. Mokyklas prievaizdauja rusas G. Manzurovas, kuris yra LTSR komunistų partijos centro komiteto mokslo ir mokymo įstaių skyriaus vedėjas pavaduotojas. Kompartija, ne švietimo ministerija, leidžia direktyvas ir 'nutarimus', nustatančius pedagoginio darbo metodus. Tokių direktyvų labai daug, įvairių, bendrų ir detalizuotų. Visų jų potvarkių bazė: mokymas ir komunistinis auklėjimas visada buvo ir bus vienintelis procesas. Tokiu būdu posakis "stiprinti materialistinę pasaulėžiūrą" tapo mokyklose privalomos ateistinės propagandos įsakymu. Tas posakis ipareigoja mokytojus 'vaduoti' vaikus ir tėvus iš 'religinių prietarų'. Tai kartu ir dvasinės prievartos įrankis.

Idomu, kodėl mokytojai su tokiu iniršimu vykdo tas enkavedistines pareigas? Atsakymą į tai pateikia tas pat G. Manzurovas, kuris Maskvos pastatytas lietuviškos iškamšos fone. Manzurovas triumfuoja (Laikas ir įvykiai, Nr. 4), kad pedagogų tarpe "kas antras yra komunistas arba komjaunuolis". Jis atidaro mums 'ateistinio švietimo' sistemos kortas ir rašo: "Dabartiniu metu mes jau turime platų pirminių partinių organizacijų tinklą liaudies švietimo sistemoje, gausią

komunistų pedagogų armiją, kuri padeda mums sėkmingai spręsti visus liaudies švietimo uždavinius".

Atrodo, dar niekad taip atvirai ir ciniškai nebuvo aptaręs okupanto emisaras savo santykio su kvailiniais. Dabar jis gali jaustis patenkintas. Mokytojų kadrai perpus infiltruoti kompartiečiais. Visie jie, lyg klusnūs orkestrantai, seka dirguojančią kompartijos batutą. Tad gerai suprantama tokių 'pedagogų' ataka prieš 'religininkus'. Juk sovietinis pavaldinys, kad ir atsargiausiai prisilaikęs savo ištikimumą, režimui yra pavojingas! Jis pavojingas ne tuo, kad retkarčiais persižegnoja, bet tuo, kad režimo propagandos nelaiko dogma, kad jo dvasios sovietų režimas dar nesutraiškė.

Dėl tų pavaldinių sutriuškinimo, dėl mokinių paglemžimo į savo bučiu, per pusimytį metų vyksta ateistinio 'švietimo' gvoja.

Ak, kaip visa tai primena caro laikus, lietuviukų varinėjimą į rusiškas pamaldas už caro ir jo šeimos sveikatėlę!

Prieš 30 metų

(Atkelta iš 2 psl.)

fenzyvos įstatymas: užfrontėje sustojo karo milicijos daliniai, kurie turi teisę nušauti kiekvieną kari, pametusį savitvardą ir pasitraukęs iš savo pozicijos. "Stovėti iki paskutiniojo!" sovietų karo praktikoje reiškia savižudiško, kamikazi tipo, kariavimo būdą.

Rugpjūčio 23 d. ryto valandomis vokiečiai sustojo prie Žagarės, neįeidami į miesto teritoriją dėl minų ir sovietų artilerijos ugnies. Čia žuvo keli aukšti vokiečių kariai, įskaitant tankų pulko vadą, pulkininką Willrich. Tam tikram laikui vokiečiai atstūmė sovietus Tukumo rajone ir suformavo 30 kilometrų koridorių, sudarę praktiškai bereikšmį ryšį su ankstiniu 'katilu'. Rajonas buvo manevrinio karo būklėje.

Šioje srityje vokiečiai dar turėjo stiprią jėgą: 700,000 pėstininkų, 1216 tankų, 7000 pabūklų, 400 lėktuvų. Tai ir buvo 'katilo' tariamas grobis. Jo sovietai negalėjo tikėtis suvirškinti skubomis. Vis dažniau kautynės įgavdavo artilerijos susišaudymo pobūdį. Koncentruodami artilerijos ugnį siaurame plote sovietai pasiekdavo baisių rezultatų. Jie parodė čia naują ginklą, 'katiušas'. Tai raketinė ugnis, daugiur sukūlusios vokiečiuose tikrą paniką. Kautynės vyko Latvijos teritorijoje.

Spalio 5 dieną sovietų tankai puolė mažai ginamoje Žemaitijos teritorijoje virš Telšiu. Spalio 10 dieną jie buvo Palangoje, sudarę naują mažą 'katilą' 'Nord' armijos grupei. Spalio 15 d. mūsų prasidėjo Rygos priemiesčiuose...

Raudonarmiečių dainose

Neseniai teko viešėti bičiulių šeimoje, kur, maždaug 70 mylių spinduliu visai nėra lietuvių. Vienintelė jų duktė studentė Rita, jokios 'Vargo Mokyklėlės' nei lituanistinės mokyklos nėra mačiusi, tačiau laisvai kalba lietuviškai.

– Rita, gėriuosi, kad tu taip laisvai kalbi savąją kalbą, – jai sakau. – O kaip su skaitymu, bei rašymu?

– Rašydama darau klaidų. Vis tos nosinės... ir tos y, j, i, ... O skaitymą galėčiau pademonstruoti, jei norit, – sako ji linksmiai.

– Puiku, Ritute!

Pasiimu čia pat praskleistą laikraštį, kurį neseniai vartė mergaitės motina. Akys užkliūva už antraštės:

"Laikas registruoti mokinius į Vasario 16 Gimnaziją".

– Būk maloni, – parodau jai straipsnėlį. – Čia kaip tik rašoma apie jaunimo reikalus.

Mergaitė ištisai, beveik be akcento, visą jį perskaito su tam tikra intonacija ir mimika, lyg ji skaitytų koki literatūrinį veikalą. Toks jos būdas. Stipriai palinkusi į humorą.

– Valio, Rita! Esi pavyzdys lietuviškam jaunimui. – Tai mamos nuopelnas, – sako ji. – Kartais ir nelabai norėdavau mokytis, bet nuo mamos nepabėgsi.

Ji žiūri tai į straipsnį, tai į mane ir išdykusiai šypsosi.

– Ponia, bet man vienas dalykas čia yra neaiškus:

– Būtent?

– Ar Lietuvoje gyvena tikrai vyrai?

– Kaip tai?

– Žiūrėkite! – Ji vėl pasiima laikraštį ir skaito

LITUANISTIKA

Gimnazija stengiasi duoti kiek galima daugiau lituanistinių žinių ir lituanistinio auklėjimo. Stengiasi išieiti lietuvių kalbos ir literatūros per 9 metus tiek, kiek jos maždaug buvo reikalaujama nepriklausomoje Lietuvoje. Pvz. priešpaskutinėje klasėje (aštuntojo) perskaitomi ištisai tokie mūsų rašytojų veikalai: V. Krėvės 'Dainavos šalies senų žmonių padavimai', 'Šiaudinė pastogė', 'Skirgaila', Mykolaičio-Putino 'Altorių šešėly', jo lyrika, Igno Šešniaus 'Kuprelis', A. Vienuolio 'Paskenduolė' ir kitos novelės, P. Vaičiūno 'Prisikėlimas', B. Sruogos 'Milži no paunksmė', 'Baisioji naktis', K. Binkio 'Atžalynas', A. Mickevičiaus 'Konradas Valenrodas'. Pagrindiniai su sipažistama su F. Kiršos, J. Baltrušaičio, B. Brazdžionio, J. Aisčio lyrika. 9-toje klasėje (paskutinėje) na grinėjami Vaičiūlaičio, Grušo, Ramono, Gliados, Alanto, žemininkų ir naujosios

nebuvo žodžių 'SSSR', 'bolševikas', 'Kompartija' – tokių būtinų taikos metu. Raudonarmiečiai karo metu dainavo apie Rusiją, Motiną Rusiją, senus rusiškus istorinius karžygius. Jie dainavo apie savo tėvynę be režiminio grimo. Tokia buvo lanksti ir įdomi Krašto Gynbos komiteto taktika. Jie dainavo ir apie Staliną, kuris, dainose, buvo 'Motinos Rusijos gynėjas', viską išmanąs ir ateitį pramatąs. Šitaip, dabar tai būtų sovietinio baudžiamojo kodekso objektas, atrodė sovietinių karių dainos, lydimas baisaus įsakymo "Laikytis iki paskutiniojo!"...

Karas nejučiomis nusitęsė į 1945 metus...

AR LIETUVOJE GYVENO VIEN TIK VYRAI?

KOTRYNA GRIGAITYTĖ

lyrikos kūriniai, juos ištisai perskaičius".

– Čia nepamirėta nė viena rašytoja moteris. O kai mama pervarė mane per 'savo gimnaziją' ir savo biblioteką, ten buvo nemažai net kelių kartų moterų rašytojų. Kai kurias iš jų aš net ir mėgstu pvz. Šatrijos Ragana, Birutę Pūkelevičiūtę. Kodėl šiame lituanistikos sąrašė nėra nė vienos? Atsidusau.

– Pirmiausia patikslinsiu šioj lituanistikoj vieną sakinį: "stengiamasi išieiti lietuvių kalbos ir literatūros per 9 metus tiek, kiek jos maždaug buvo reikalaujama nepriklausomoje Lietuvoje."

– Į tai turiu pasakyti, kad nepriklausomoje Lietuvoje buvo visur lygiai nagrinėjama moterų ir vyrų rašytojų veikala. Taigi čia prasiplenkta su tiesa. O išieivioj, kaip matom moteris rašytoja ignoruojama.

– Val! To aš ir norėjau. Mes visada pešamės su mama dėl "Womens Liberation". Čia jau aiški moterų rašytojų diskriminacija. Dabar siūlau mamai steigti Vasario 17 gimnaziją, – nusijuokia Rita.

Tolimesnio pokalbio toj šeimoj nebėčiau. Gana to, ką pastebėjo gabi, svarančių siekianti mergaitė. Pastebėjom tai ir mes moterys, rašytojos ir nerašytojos. Šiandieninės spaudos puslapiuose beveik nerasi kitų vardų, kaip tik vis tą pačią 'visų šventų' mūsų rašytojiškos vyriškos litaniją. Jau įkyri iki koptumo. Panašiai kaip amerikiečių 'Watergate'. Nebereikalo moterų rašytojos, dalyvaudamos literatūros konkursuose pasirenka vyrišką slapyvardį. Tai jau ši tą reiškia... Kol šitaip yra tik spaudoj, numoji ranka, tegul plaukia sau tie vyreliai pavandeniu. Bet kada – Vasario 16 Gimnazija lituanistikoj nesiteikia rasti vietos nei vienai rašytojai moteriai, jau darosi nebesuprantama.

Žvilgtelkime tik prabėgom: Šatrijos Ragana, Žemaitė, Lazdynų Pelėda, Sofija Čiurlionienė, Bitė Petkevičiūtė, Nelė Mazalaitė, Alė Rūta, Birutė Pūkelevičiūtė, Augustaitytė - Vaičiūnienė, Gražina Tulauskaitė, ir visa eilė kitų poečių, bei rašytojų. Kur ir kas jas nuskindino?

Taip ir atsirandame ant ribos, kur jau nebegalima tylėti. Mūsų priaugančioji karta turi žinoti, kad Lietuvoj 'gyveno' ne tik vyrai, bet ir moterys. Turi žinoti, kad buvo ir yra moterų rašytojų, nei kiek nemenkesnių už vyrus rašytojus. Vasario 16 gimnazijos lituanistinėn programon turi būti įtraukta ir moterys rašytojos. Čia yra ne tik lietuvių rašytojos teisė, bet ir visos tautos reikalas.

Nežinau. Gal tai atsitinka dėl tam tikros baimės, kai Vasario 16 gimnazija yra nuolat plakama ir dažniausiai be reikalo. Ir tie plakiimai vis iš vyriškosios rankos. Išmaldos būdu teikiama duona visada karti. Tai gal prisibijoma ir tos rašytojiškos vyriškos, kuri telinksnioja tik pati save. Dalis mūsų rašytojų vis dėlto yra sveika – nepaliesta to 'modernaus grybelio', kuris įsimetė į daugumą.

Grįžtu prie temos.

Ne prieš gimnaziją kalbu, ne prieš jos vadovybę. Praėjusiais metais keliaudama po Europą, buvau toje gimnazijoje labai šiltai priimta. Nieko neigiamo aš ten

nemačiau. Nesunku buvo pastebėti turint gimnaziją materialinių sunkumų. Atsilankiusiems jie neverkšlėna, nesiskundžia, bet prima pagal savo išgales ir kantariai tempia savo sunkią našta. Toks buvo mano bendras išpūdis.

Įtaigojo mane pasisakyti šiuo klausimu 1974 m. bir-

želio 11 d. Drauge atspausdintas straipsnis: "Laikas registruoti mokinius į Vasario 16 Gimnaziją".

Tai pasvarstykim dabar ar 'laušimės jėga' į Vasario 16 Gimnazijos lituanistiką, ar steigime naujus rėmėjų būrelius, rengsime madu parodas, Vasario 17 Gimnazijai?

Geriausia būtų, kad užtektų tik šio priminimo.

laiškai Dirvai

'Nemuno Kraštas' kieno garsiakalbis

Palengvėle, "literatūrinis meninis, informacinis ir iliustruotas žurnalas" 'Nemuno kraštas', leidžiamas Vakarų Vokietijoje, pradeda susirasti vis daugiau skaitytojų ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Žurnalas daugelį pasiekia kaip 'Gimtasis kraštas' – laisvojo paukštelio skraidulio teisėmis. Atskrido, atsitūpė ant stogo, ir žinokis: esu tavo svečias!

'Nemuno kraštas' pasirodo kas mėnesį. Leidinys dailus, popieris puikus, lietuvių kalba eina vis gėryne. Iš trisdešimt keturių puslapių, du ar trys – vokiškai. Iliustracijos ryškios. Leidinį redaguoja plačiai išieivijai žinomas dr. Hermann Buddensieg, vokiškai rašanti poetė Aldona Gustas ir, rašo, nežinomas Hans Malskis.

Pavartę leidinį, kurio tiražas 2,150 egz. už gražaus, patrauklaus, itin šaukiančio apie patriotiką fasado, atrandame besišypsiančio maskvinio politruko fizionomiją! Žurnalas, kaip ir 'Gimtasis kraštas', vikriai manipuliuoja, lyg šuleris kortomis, medžiagos atranka. Į visokias 'neutralias' temas – temeles, įtraukia tirštai maskvinių propagandų 'natas'. Jeigu vienas rašinukas dėstys apie smuikininką Paganinį (ir kam lietuvių išieivijų spaudiniui ta tema reikalinga?), kitame rašinu ke rasite patriotinio išieivijų savaitraščio dergimą. Ok. Lietuvos sąvokos 'Nemuno kraštas' nežino. Ok. Lietuvos žmonės jam yra savo laisvojo gyvenimo kūrybos procese. Gi vokiškame tekste jau visai aiškiai giedami pašlovinimai okupanto težems. Pav.: psl. 34 "general V. Karvelis war Kommandeur der beruhmten litauischen 16 Division in der Roten Armee..." Autoriai, beveik visi, iš ok. Lietuvos. Tai, dažniausiai, kūrybos arba mokslo žmonės. Jų perspausdinami rašiniai panaudojami piktos protary-

binės medžiagos kamufliavimui. Tą medžiagą jau prirašo kiti bendradarbių kadrai, politrukai.

Nemuno kraštas leidžiamas iš nežinomų lėšų. Leidėjas yra vokiško vardo bendrovė. Atsakingas redaktorius: Albert Annies. Parbloškia gi faktas, kad pastovūs tokio prosovietinio leidinuko bendradarbiai yra patriotinės išieivijos šiltai sutikta poetė Aldona Gustas ir Dónelaičio veikalų vertėjas, senas amž., dr. H. Buddensieg. Šie asmenys moraliai atsakingi už Vliko, Balfo, patriotinės spaudos, net Pedagoginio Lituanistikos instituto Chicagoje niekinimus. Kamufliazas negudrus, labai jau permatomas.

C. S-tis
New York.

WANTED

MAINTENANCE HELPERS CUSTODIANS

Full Fringe Benefits Program; Liberal Vacation Policy; 40 hr. week; Immediate Openings; ten paid Holidays.

Contact COUNCIL ROCK SCHOOL DISTRICT, ext. 31, (215) 355-3060

(48-52)

WANTED JOURNEYMEN or 1ST CLASS SKILLED AUTOMATIC SCREW MACHINE SETUP OPERATOR for RA National ACME Machines. 5 years experience necessary, full benefits. Must have job shop experience and be able to set up work from blue prints & close tolerance. SMITHS CREEK PRODUCTS 2797 Goodells Road Goodells, Michigan 313-325-1201

(49-51)

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:
7 1/2% — 4 metų su \$10,000, minimum.
6 3/4% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
6 1/4% — 1 metų su \$1,000, minimum.

Member F.S.L.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

Saint Anthony Savings

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois 60650
Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.
Juozas Gribauskas, vedėjas

TAS ADOMONIS... IŠ NORIŪNŲ

ALFONSAS INDREIKA

Noriūnai, buvęs stambus, senas dvaras, vienintelis Kupiškio valsčiuje (Panevėžio aps.) žemės reformos įstatymu stipriai apkarpytas. Buvo paliktas 80 ha dvaro centras. Lietuvos laisvės metu nebebuvo vadinami nei dvaru, nei vienkiemių, bet tik vienu daugiaskaičiu žodžiu -- Noriūnais. Noriūnai garsūs istoriškai ir buvo pasakingai gyvi žmonių lūpose. Tarytum, kažkokia

neoromantizmo elementų. Visur vyraujas praktiškumas.

ADOMONIŲ ERA NORIŪNUOSE

Jonas Adomonis, gimęs ir augęs gausioj šeimoj -- tarp keturių brolių ir trijų seserų. Mediniškių vnk., Vabalninko vls., dar ankstyvojo jaunystėj pajuto ankštumą, nors ir stambokam, tėvų

Noriūnų dvaro rūmai, statyti 19 amž. kur nepriklausomybės laikotarpy pavyzdinčiai ūkininkavo Veronika ir Jonas Adomoniai.

biaisiais ūkio tvarkymo reikalais, tai jo žmona ne tik tyliai triuso su prijuoste virtuvėje, bet skendėjo ir viso mažojo namų ūkio apyvokos darbuose. Ir priedu, dar vadovavo gausių šeimų bičių ūkiui. Ir tai buvo svari parama ūkiui, ypač ūkinių sunkmečių tarpniais. Tuo bičių gaminiu -- medumi sūnus Jonas aprūpindavo net Kauno viešbutį bei kitus prekybininkus.

Šiuo atveju prisimintina sena žmonių išmintis: moteris su prijuoste dažnai daugiau į namus įneša, negu vyras su vežimu įveža. Išvadoje -- sėkmingo ūkininkavimo šaknys glūdi sveiku, ūkišku protu paremto abipusėj harmonijoj. Kitaip tariant, ir šeimoj vieningumas savarankiškai veikti lemia pasisekimą.

SUSIGIMINIAVIMAS SU POETU K. BINKIU

Adomonių susigiminavimas su K. Binkiu teikė jų buičiai reikšmingo spalvingumo. Binkis per vestuvių puotą su Adomonio seserimi Pranute bene pirmą kartą užtraukęs dainos posmą: "Tas Adomonis... ne ponas, kad nė viens brolis nėra klebonas". Šie žodžiai giliai įstrigo ir tapo neblėstančiais populiariais. Ir sklido plačiai ir toli už kupiškėnų ribų. Tai neužgaulumo, bet kupiškėniški stiliumi, pagarbos žodžiai.

J. Adomoniui nepavyko įkvėpti K. Binkiui ūkiškos meilės. Ūkininkavo nesėkmingai. Bet užtat Binkis sugebėjo įdiegti Adomoniui poezijos meilę. Dažną nuotaikingesnę valandą Adomonis ir bekartoja K. Binkio šėdėvrinio kūrinių "Gėlės iš šieno" žodžius: "Visus, visus alei vienam, aš surinksiu žiedelius..."

AISTRINGAS POMĖGIS -- ARKLIAI

Adomonis arklus mėgo visu "romaniškumu", o ir praktiškai gana gerai juos pažino. Priklausė Lietuvos arklių auginimo ir gerinimo draugijai. Žemės ūkio Rūmai dažnai jį kviesdavo į arklių tikrinimo komisijas žinovu. Noriūnuose -- Ž.Ū. Rūmų parūpinamu veisliniu eržilu, buvo pastovus kergimo punktas. Blogų arklių Adomonis nelaikė. Mėgdavo greitą važiavimą. Binkiškai tariant, kai sėdavo į keturių ratų vežimą, juodėriais pakinkytu, tai ar

DIRVOS BENDRADARBIO ANTANO GRINIAUS SUKAKTIS

JURGIS JANUŠAITIS

Antaną Grinių, detroitieškį skaitančioji lietuvių visuomenė pažįsta iš jo raštų spaudoje. Tai nėra profesionalas žurnalistas, bet šaunus mėgėjas, uolus spaudos bendradarbis. Ir jis pats save tokiu laiko. Ne apie jo amžiaus sukaktį noriu kalbėti. Ne. Noriu keliomis mintimis praskubėti jo spaudos darbo takais. Kaip tik šiais metais Antanas Grinius mini penkiasdešimties metų sukaktį kaip spaudos darbininkas.

Būdamas aštuoniolikos metų ir dirbdamas Siesikų valsčiaus savivaldybėje, 1924 m. parašė pirmą korespondenciją į tuometinį dienraštį "Lietuva" apie Siesikuose įsisteigus antrą degtinės parduotuvę, papeikdamas tą žygį ir primindamas, kad tame miestyje ir taip jau yra daug girtaujančių. Korespondencija išvydo šviesą. Antanas nuo to laiko tapo spaudos bendradarbiu ir įvairiomis progomis iš įvairių vietovių rašė.

Tarnaudamas Lietuvos kariuomenėje, 1-me gusarų pulke, rašė į Kari, jam aprašydamas pulko gyvenimą, šventes, žirgų lenktynes, aukas ginklų fondui ir kit. Jis, kaip Kario korespondentas būdavo oficialiai kviečiamas į įvairias pulko iškilmes, o už tilpusius Karyje rašinius gaudavo honorarą ir tas jį tikrai džiugino.

Tremtyje, Vokietijoje jis bendradarbiavo Mūsų Kelyje ir jam teikė Seligenštado lietuvių gyvenimo žinias.

Pagaliau pasiekia Ameriką. Rado čia daug einančių lietuviškų laikraščių. Nesitenkino vienu, bet ėmė rašyti į daugelį. Jo straipsnių skaitome Dirvoje, Drauge, Karyje, Tėvynėje, Naujienoje ir Keleivyje. Rašo korespondencijas, reportažus, bando atsiminimus. Gi paskutiniu metu laiku jis nuolat Dirvoje rašo apie Detroito lietuvių visokeriopą veiklą.

Kaip uolus spaudos bendradarbis, 1964 metais buvo priimtas į Lietuvių žurnalistų sąjungą. Šiuo metu bene šeši metai jis yra uolus Detroito žurnalistų skyriaus valdybos išdininkas, pavyzdinčiai atliekas tas pareigas, surinkdamas iš narių nario mokestį ir kitus mokestius ir tvarkingai, laiku atskaitas su Centro valdyba. Kaip spaudos atstovas įeina į Lietuvių fondo vėjus ir Wayne State universitete Lietuvių kambariui įrengti komiteta.

Antanas Grinius gimė Aukštaitijoje, Jačiūnų kaime, Pagirio valsč. Ukmergės apskr. Būdamas pirmame gusarų pulke, lankė LM profesinę gimnaziją, bran-

Antanas Grinius

dos atestatą išgijo, išlaikęs egz. prie Švietimo ministerijos, studijavo administraciją. Amerikoje baigė aukšt. mokyklą, braižybos ir projektuotojų kursus ir La Salle universitete išgijo saskaitybės diplomą.

Lietuvoje dirbo pirmajame gusarų pulke, amatų mokykloje buhalteriu ir Sodyboje vyr. inspektorium. Vokietijoje, Seligenštado sto vykoje "UNRA" štabe ir ruošėsi emigracijai, besimokydamas įvairių amatų.

Antanas Grinius yra veiklus visuomeninėje veikloje, paslankus ir lietuviškiems užmojams negali savo brangaus laiko.

Gi savo kuklia plunksna sužymi ir lietuviškosios veiklos bruožus, išliekančius spaudos puslapiuose.

Antanui Griniui, prisimešančiam savo spaudos darbo penkiasdešimties metų sukaktį, linkime likti ištikimu plunksnai ir ateities metuose.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Plater
IMMEDIATE OPENINGS FOR
EXPERIENCED:
ZINC AND CADMIUM
BARREL
PLATERS
GROUP LEADER
—AUTOMATED
ZINC RACK LINE
MAINTENANCE MAN
Must have electrical mechanical
Repairs. experience.
Join a dynamic growth company
—a leader in its field. Excellent
promotional growth, pay, benefits
including bonus. Come in
for personal interview between
8 a.m.-5 p.m.
AMAC ENTERPRISES
5909 W. 130 St.
Parma, Ohio 44130
216-886-4880
An Equal Opportunity Employer
(48-51)

AUTO MECHANIC, hourly.
GM experience preferred. Excellent
company benefits. New
modern shop. Contact Service
Manager, HORNER CHEVROLET,
215-646-7900. (49-52)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

POGRINDIS

REDAGUOJA POGRINDŽIO ŠTABAS

RAŠLIAVA SU PRISUKTU LAIKRODŽIU

Sovietiniai kritikeivos visaip koneveikia išeivišką rašliavą. Esą: atitrūkusi nuo gyvenimo, užmiršusi prisukti savo laikrodį.

Išeiviški kritikeivos irgi visaip koneveikia išeivišką rašliavą. Esą: rašliavininkai tikri beraščiai (Aidai), grafomanopatriotai (Draugas).

Išeiviškos rašliavos koneveikime susilipdė naši sovietinių ir vietinių kritikeivų detentė. Bet... ar ta detentė įrodo, kad išeiviška rašliava gyvena pagal neprisuktą laikrodį? 'Pogrindis' atsako: neįrodo! Štai faktai:

Argi nieko nesako L. Dovydeno knyga "Karaliai ir bulvės"? Bulvių kainos pralenkė apelsinų kainas: laikas priminti, kad bulvės dabar tikrai karaliams gardžiuotis.

Argi nieko nesako V. Trumpos studija apie Napoleoną? Tai tragiškas requiem balių napoleonams. Kainų infliacija napoleonus pavers istorine relikvija.

Argi nieko nesako J. Jankaus "Užkandis? Užkandžiai, visokie hamburgeriai ir karšti šunys, žvėriškai pabrangę. Karštas šuva dabar kainuoja brangiau kaip kad prieš infliaciją kainavo visas gyvas dramblys zoologijos sode.

Argi nieko nesako išpėjantis J. Švaisto pramatomas "Žiobriai plaukia"? Veikalas išpranašavo, kad žuviena plauks ir nuplauks į brangiausių kainų tvenkinius.

Argi nieko nesako A. Barono pramatomas "Sodai už horizonto"? Tai buvo išpėjimas apie ateinančių vaisių kainų lupikiškumą. Sodų vaisiai liko už horizonto, tapo svajone. (Skaitytojas prašomas nesumaišyti 'horizontu' su 'akiračiais', kur jokių sodų nėra ir tarpsta nemaistingi kūkaliai.)

Argi nieko nesako A. Musteikio "Kiauros riešukės"? Knyga įrodė, kad vietoje bulvių, napoleonų, žuvienos, užkandžių ir vaisių mums teks iš kiaurų riešukėlių ant danties užmetinėti ir užpildinėti.

Pagaliam, argi nieko nesako faktas, kad vietoje kokių beletristinių tauškalų Darbininkas varo per savo atkarpą I. Sinkvičiūtės 'Taupią šeimnininkę'? Iš to memorialinio rašinio gauname graudžiai prisiminti, kaip atrodė vištos su drebučiais ir be drebučių, žąsys su obuoliais ir be obuolių, kalakutai ir paršiukai su morkyte žiaunelėse...

Argi nieko nesako šie išvardinti faktai, kad išeiviška rašliava eina koja kojon su nūdienu, su aktualija, su maisto kainų spirale. Kaip tuos faktus nugincy sovietiniai ir vietiniai kritikeivos? Laikrodžiai išeiviškoje rašliavoje rūpestingai prisukti.

APYRAIŽIAI

OPEROS LEIT-MOTYVAS

Scenoje skamba melodijos Verdi --
"Pajamos-išlaidos" lygsvara merdi.
Arijos širdį tirpina lyg vašką --
"Pajamos-išlaidos" lygsvara braška.

NAUJAGIMIS

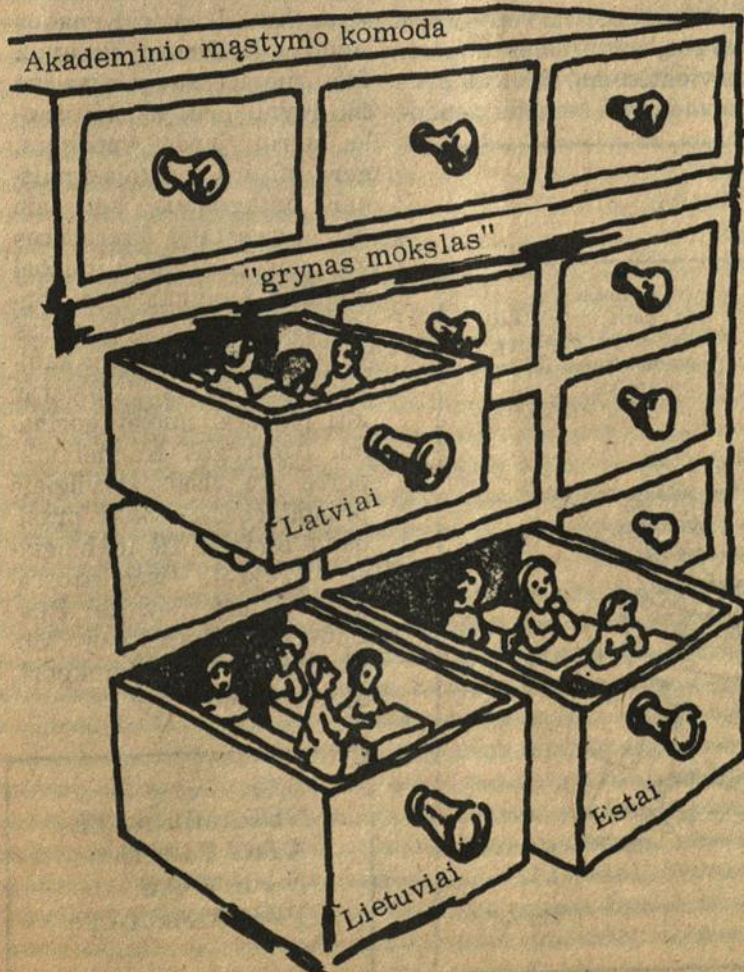
"Gimtasis Kraštas" tapo nėščias
Ir pagimdė "Nemuno Kraštą".
Naujagimis irgi ne pėsčias:
Vystyklus raudonas raštas.

KOLCHOZŲ TEMA

Garsint kolchozus rangūs
"Tėvų nameliai brangūs".
Laida, veizdėki, vietinė.
Kryptis, aiman, sovietinė!

Akademino konformizmo komodoje...

IV Pabaltijo Studijų konferencijai pasibaigus.

... jokie protestėlio prieš okupaciją...

Čia priėjo Kadziulis ir tarė

Nustebę žmogus, bežiūrėdamas nuotrauką sovietiniame 'Švyturyje':

-- Va, tos kolūkinės karvės lyg išrikiuotos, visos atsuktos dešiniu šonu!

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

-- Kairysis šonas nebuvo išplautas.

Turistinei grupei aiškino gidas:

-- Šiuose namuose gyvena pagarsėjęs literatūros kritikas.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

-- Ir būkite atsargūs. Ant vartelių išpėjimas "Vicious dog".

Laidotuvėse kuždėjosi žmonės:

-- Nabašninkas toks menkutis, o karštas kaip vagonas.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

-- Būdamas gyvas nabašninkėlis visad geisdavo, kad jo automobilis būtų kuo didžiausias.

-- Kaip vertinti 'pensininkų klubų' steigimo iniciatyvą? -- klausė susidomėjęs pilietis.

Čia priėjo Kadziulis ir tarė:

-- Nesąžininga konkurencija "Senimo sąjungos" organizavimui.

OK, LIETUVOJE
STATYBININKAI
GAVO LENINO
PREMIJĄ

Kai technika sustoja...
K. BIALYČIO pieš.

SPAUDOS VERPETUOSE

"Pažangiųjų" vargai kapitalistinėje Amerikoje

Natalia Ješmantienė sakė jau sutvarkiusi dokumentališkai tik įsigytą naują puikią rezidenciją Port Lauderdale apylinkėje.

Stepukas
Laisvė, Nr. 10

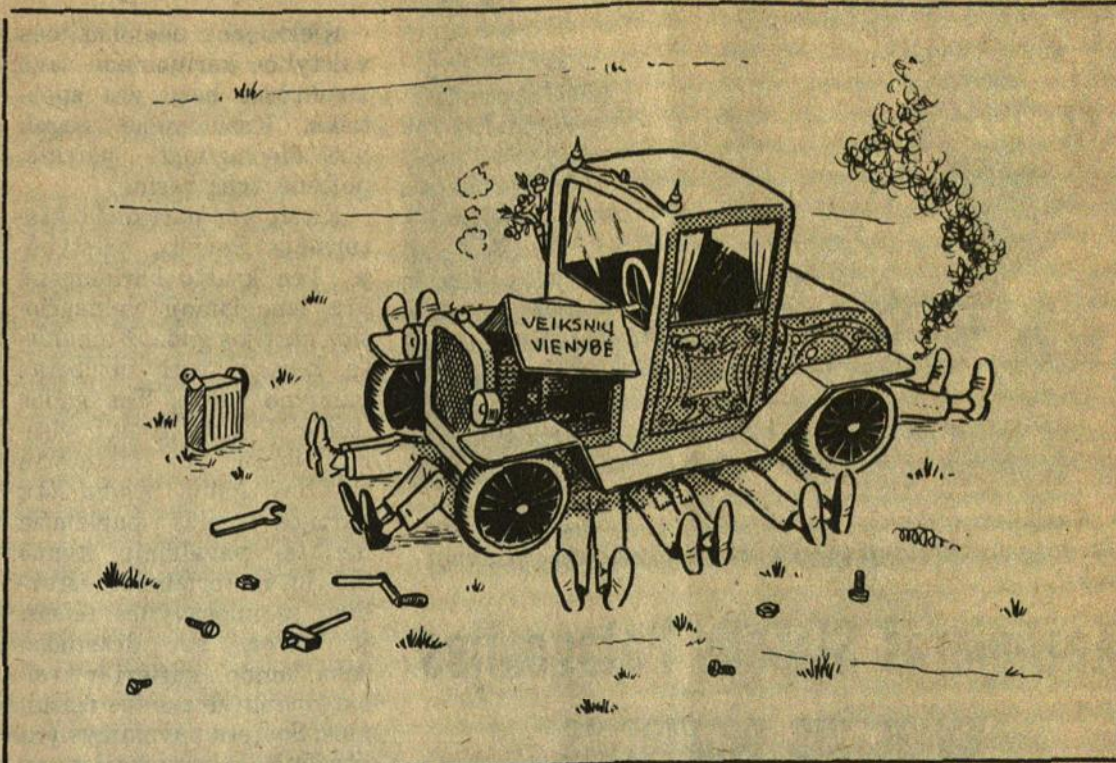
Komunizmo statybos pradžia

Aš su savo šeima ir gerais draugais gyvenau geriausiuose Kaune Lietuvos milionieriaus Vailokaičio rūmuose... P. Cvirka pas mane į butą užšokdavo per dieną būdavo kelis kart. Duryse pasirodydavo maloni Petro šypseną.

-- Pagyvensim, Teofilai, pagyvensime!

Teofilis Tilvytis
Literatūra ir menas, Nr. 10

Veiksnių vienybės automobilis

Darbas prakaitu aplietas, o vežimas nė iš vietos...

AUŠRELĖ LIČKUTĖ

APDŪMOJIMAI TIES MARQUETTE PARKO KEISTENYBĖMIS

Ten, kur Marquette Park bujoja
Tarp smagių barų,
Išėvėliai vis dejuoja
Dėl taukų storų.

Dunda operos ir baliai,
Šlama pinigai --
Šoka ponios iki valiai,
Nurengtos nuogai.

Jei nužengsi į baletą --
Akiai atgaiva:
Scenoj žvilga Violeta,
Kaip tikra Jieva.

Klesti suomiškos saunos
Kupinos šlaunų:
Kiek čia floros ir faunos,
Riebalų kalnų!

Deklamuoja Aloyzas,
Guosdamas kai ką:
Dėkit rūbus į valyzas,
Ateitis plika!

Šlama gojus. Ir Rmojus
Žinią teišvirs:
Ar tas Marquette Parko gojus
Rojumi pavirs?

IŠ TARYBINIŲ AVANGARDISTŲ

Aš sėdėsiu ilgai, ilgai,
Ir kalbėsiu, kalbėsiu, kalbėsiu.
O paskui aš juoksiuos smagiai,
Aš kvatosiu, kvatosiu, kvatosiu.

Gintaras Jurskis
Švyturys, Nr. 2.

VYRŲ VAŽINĖJIMO OBJEKTAS

Automobilių fabrikantai
reklaminiuose paveiksluose

šalia automobilių pastato ir elegantišką moterį. Jie pastato vieną šalia kito du dalykus, kuriais vyras gali gerai 'važiuoti'.

A. Rubikas
Laiškai Lietuviams, Nr. 5

SIAURINAMA LITERATūros SRITIS

Keiksmus palikim sociologams, tai ne literatūros sritis.

P. Mln.
Draugas, Nr. 133

ŽURNALISTINIAI ŠŪVIAI PRO ŠIKŠNELE

Koks jis buvo iki savo mirties, toks išliko ir vėliau: doras ir mylintis savo žmoną.

Graziabalsė solistė žavėjo auditoriją dailiomis blaudomis, už ką gavo gėlių ir rožių.

Paskaitininkas būdamas išgėręs, pabėrė daug blaivių minčių.

Jis sąžiningai mokėjo solidarumo mokestį Altai, Bendruomenei ir Gimtajam Kraštui.

GIRDO IŠ SOVIETINIŲ IŠTAKŲ

Poezijos pavasaris turi didelę visuomeninę reikšmę... patvirtinant mūsų poetinio žodžio sąsąjas su tarybinės poezijos ištakomis.

Literatūra ir menas,
Nr. 22

GERIA IŠ SOVIETINIŲ IŠTAKŲ

Poezijos pavasario antologijos man yra verdenės, prie kurių aš lenkiuosi atsigerti, savą troškulį atvėsinti.

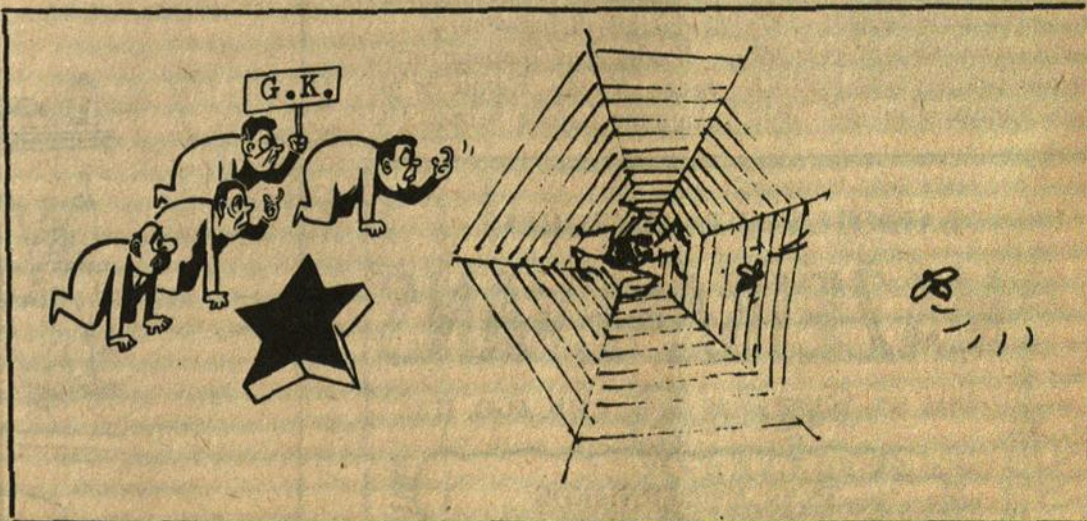
Stasys Santvaras
Gimtasis Kraštas
Nr. 22

WATERGATE 'PABUGINIMŲ' PARAŠTEJE

Niekas nepritars begėdiškam išdaigautojui, slapta pakišusiam rekordavimo aparatą po stalą, kad būtų įamžintos draugiškos vaizės su visais anekdotais ir ponių kikenimais.

Pr. V.
Draugas, Nr. 127

Vasaros 'turizmui' ok. Lietuvon prasidėjus...

"Gimtojo Krašto" kvietimas:

Atlėk, smalsi musele,
Čia toks puikus hamakas --
Jis apšvaigins galvelę,
Kaip geras šamarlakas.

Kazimieras Šlapelis, nežiūrint 80 metų amžiaus naštos, dar mėgsta skraidyti savo lėktuvu Patagonijos padangėmis.

Kazimieras Šlapelis Patagonijos aviacijos pionierius

Argentinijos žurnalas 'Siete Dias Ilustrados' plačiai rašo apie mūsų tautietį aeronautikos dekaną ir Patagonijos pionierių Kazimierą Šlapelį.

I Argentiną pirmas atvyko Kazimiero senelis, praeito šimtmečio pabaigoje dalyvavęs sukilime prieš rusus ir buvęs ištremtas į Sibirą. Iš Sibiro Kazimiero senelis pabėgo ir per Japoniją atvyko į Argentiną. Argentinoje jis apsigyveno Entre Rios provincijoje, kur jam pasisekė gerai įsitaisyti.

Kazimiero senelis 1895 metais atsikvietė iš Lietuvos savo sūnų su šeima ir jie visi apsigyveno Gualeguaychu miestelyje dirbdami žemės ūkyje, kur jiems gerai sekėsi.

Vienok Kazimiero senelis nutarė išsikelti į Colonia Pastoral, Sarmiento (netoli nuo Comodoro Rivadavia), kur prezidento Roca laikais ūkininkams duodavo žemes veltui, kad ten apsigyventų. Ir vėl Kazimiero senelis ėmė kviesti savo sūnų su šeima atvykti į Patagoniją.

Kazimiero tėvui Gualeguaychu ūkis gerai sekėsi ir jis nesiryžo vykti į Patagoniją, bet vienais metais skėriai suėdė visą pasėlį ir Kazimiero šeima liko be nieko. Tada ir pasiryžo keliauti į Patagoniją. Iš karto Kazimiero tėvas pasėjo javus, bet stipri audra ir vėjas sunaikino viską. Kazimiero tėvas labai nusiminė ir norėjo grįžti į Enre Rios, bet visdėlto pasiliko, ėmė auginti avelas ir vėl tvarkyti žemės ūkį.

Kazimieras Šlapelis gimė Lietuvoje, Kupiškio miestelyje 1894 m. spalio 1 dieną ir jo tėvai Justinas ir Sofija Šlapeliai, ji išsivežė į Argentiną vienierių metų. Pradžios mokyklą Kazimieras lankė Gualeguaychu, kur jo motina buvo rankų darbėlių mokytoja. 1905 metais Kazimiero dėdė išsiuntė jį mokytis į Comodoro Rivadavia. Visame miestelyje buvo 15 berniukų mokinių.

Kazimieras Šlapelis buvo pirmas automobilistas Sarmiento miestelyje ir taip pat pirmas įsigijo radio aparatą 1922 metais. Taip pat 1943

metais jis pirmininkavo Alto Rio Senguer pirmai miestų valdybai.

Nedidelio Diademos miestelio, kuris yra už 27 kil. nuo Comodoro Rivadavia Rotary Klubas surengė iškilmingą Kazimieriui Šlapeliui pagerbimą. Jo klubo pirmininkas pareiškė, kad tas pagerbimas ne pirmas ir ne paskutinis, kuris keliamas Patagonijos civilinės aviacijos pionieriui.

Ji taip pat pagerbė Karo Aviacijos Vadovybė laikė Aviacijos Parado 1973 metais spalio mėn. Buenos Aires mieste ir buvo supažindintas su astronautais Donald Slayton ir James Lowell.

Kazimieras Šlapelis pirmas skraidė sklandytuvu ir 1933 m. pradėjo civilinės aviacijos kursą. Nelaimė vienas iš 4 mokinių tos grupės žuvo, vienok Kazimieras skraidė ir toliau.

Jis buvo steigėjas Comodoro Rivadavia aero klubo, taip pat ir Sarmiento ir Alto Rio Senguer miestelių aero klubų.

Nuo aeronautikos pradžios iki 1951 metų Kazimieras Šlapelis skraidė be leidimo. Vieną kartą Comodoro Rivadavia policijos agentas jį norėjo sulaikyti, bet abu draugiškai pasikalbėjo, Kazimieras Šlapelis žadėjo tuojau grįžti namo ir policijos agentas nusidavė jo nematęs. Tada jau nutarė išsiimti aviacijos leidimą skraidyti pilotų registrą.

Kada jis išlipo iš savo lėktuvo San Fernando aerodrome (netoli nuo Buenos Aires miesto) instruktorius jo paklausė iš kur jis atvyko ir kokių tikslų. Jis atsakė kad atvyko iš Chubut provincijos ir nori sekti piloto kursą. Aviacijos instruktoriai nustebe paklausė: Tamsta atvykai su šituo lėktuvu iš Chubut? – "Taip, šitas lėktuvas mano", atsakė Kazimieras Šlapelis. Ir dabar jis skraido savo lėktuvu "Chimango" (Argentinijos plėšrus paukštis – vištvaigis) ir tą lėktuvą jam veltui sutvarko ir suteiso Karo Aviacijos dirbtuvėse.

Kazimieras Šlapelis buvo vedęs Amalią Ramic ir jie užaugino gausią šeimą. Da-

Ginkluotoji komunistų partija

Kiekvienos demokratinės valstybės kariuomenė savo struktūros baze yra apolitiška. Kariuomenė negali būti ideologiniai - partinė, politinė arba rasinė.

Kitai yra partiniai-diktatūrinėje Sovietų valstybėje. Ten krašto kariuomenė yra smogiamoji valdančiosios partijos galia. Komunistų partija turi neribotas valdymo galias. Tos galios išeina iš šiaip įprastų visokių juntų bei diktatorių valdžios galių. Komunistų partijos galios paglemžia netiktai pavaldinių kūnus bei jų materialinius išteklius, jų nuosavybės teises, jų darbą, bet drastiškai seka, lamdo, prižiūri ir kreipia žmonių dvasinius reikišnius. Sovietų pavaldinys yra absoliučioje kompartijos kontrole. Ir vis dėlto juokinga, kad ir tokiu pavaldiniu nepasitikima!

V. Leninas laikė ginkluotųjų pajėgų sukūrimą sovietinės santvarkos alfa ir omega. Per 56 metus ginkluotosios sovietinės pajėgos, gavusios daug pylos civilio karo metu, kovose su lenkais, baltais generolais, netgi su pabaltiečiais, atlaikė žiaurius bandymus. Antrojo pasaulinio karo įvykiai karo pradžioje sovietams buvo tragiški, su amerikiečių maisto, amunicijos bei invazijos Normandijoje talka, pastatė ant kojų sovietinės kariuomenės prestižą. Sovietai pamatė klaidas, kurių nematė Stalinas. Po antrojo pasaulinio karo Maskva sukūrė naują kariuomenę: tai grynai komunistų kariuomenė.

Leiskime kalbėti skaičiams. Karo metu į kariuomenę, kuri tapo neatspari, buvo įmesta vienas milijonas šimtas tūkstančių komunistų partijos narių, karui baigiantis komunistų buvo kas ketvirtas kariškis. 74% kare atžymėtųjų buvo kompartiečiai. Kiekviename kariuomenės vienete buvo sustiprinta politinė priežiūra, įvedus nepaprastai gausų politinių komisarų tinklą.

Kariuomenė vadiname visas ginkluotas sovietines pajėgas, kurių tarpe, greta tradicinių, išugdytos nau-

bar jis našlys ir gyvena vienas. Dirba Kelių Tvarkymo Tarnyboje, kur jis eina patarėjo pareigas.

Visi šeimos nariai ir gausūs draugai Kazimierą nuolat lanko, o jo mėgiamiausias užsiėmimas – skraidyti su savo 'Chimango' po apylinkę ir lankyti mokyklą, į kurių kiemus jis iš savo lėktuvo meta saldinius, tuo jis labai patenkintas ir pradžingina Tolimų Pietų padangės moksleivius.

(A.L.Balsas)

jos dalys, tai yra raketinė kariuomenė, kuri turi itin svarbių strateginių uždavinių. Savarankiška padala tapo priešlėktuvinės gynybos kariuomenė. Naujai suverta reaktivinė garso greitį pralenkiančia raketų gabenimo aviacija. Karinio jūrų laivyno jėga tapo atominiai povandeniniai laivai, skirti smogti raketiniais ir branduoliniais ginklais.

Šių naujų padalų ir tradicinių ginkluotųjų pajėgų kadrai nepaprastai gausiai infiltruoti kompartijos žmonėmis. Komunistai ir komjaunuoliai sudaro daugiau kaip 80% karių skaičiaus. Vyresnio amžiaus vadovauja

sastatas beveik iššluotas. Dabar 65% karininkų yra jaunesni kaip 30 metų. Techniškose dalyse 45% kadru yra inžinieriai ir technikai. Karininkų sastate net 90% yra kompartiečiai!

Taip dėsto lietuvių kalba pasirodęs leidinys 'Laikas ir įvykiai' (Nr. 4). Reikia sutikti, kad bent dalį tikros padėties šis leidinys atskleidžia. Tenka galvoti, kad partijos kontrolė kariuomenėje gali būti dar kompaktiškesnė. Ginkluotosios sovietų pajėgos nėra tad krašto kariuomenė, vakariečiams įprasta prasme, bet valstybę valdančios partijos kariuomenė. Ta kariuomenė, tikra žodžio prasme, yra ginkluotoji komunistų partija. (rd)

KANALAS IŠILGAI SIBIRĄ?

Šiomis dienomis Vokietijoje, Duessendorfo mieste sovietai buvo suruošę parodą, pavadintą 'Sovietų Sąjunga šiandien'. Kaip vokiečių korespondentai, praneša, į akis labai ryškiai krito naujas sovietų projektas, kaip sujungti Sibiro upes Obę ir Jenisėjų kanalu, kad jų galinti vandenys, vieton veltui tekėję į Šiaurės Ledinuotąjį Vandenyną, savo vandenis išlietų vidurinės Azijos dykumose, paversdami jas žaliuojančiais ir derlingais laukais.

Sakoma, kad toks projektas yra visiškai įvykdomas. Ir ne tik prieš 2000 metų, kaip projektuojama, bet dargi žymiai anksčiau. Numatyta projekte norima 5200 kilometrų ilgio Obę ir 3900 kilometrų ilgio Jenisėjų sujungti kelių tūkstančių kilometrų ilgio kanalu, dalį tų upių vandens nukreipiant į pietus, kad tie vandens papildytų dabar jau bebaigiantį išsekti Aralo ežerą bei druskingąją Kaspijos jūrą. Kanalas, esą, drėkintų bent dešimt milijonų hektarų vidurinės Azijos dykumų ir stepių. Dūburiuose ir dirbtiniuose ežeruose, esą, susirinktų vandens, kurių pakraščiuose atsirastų miškai ir derlingi laukai.

Įvykdytą projektą, esą, Kaspijos jūra per šį kanalą būtų sujungta su Šiaurės Ledinuotuoju Vandenynu. Kanalas turėtų būti maždaug 4000 kilometrų ilgumo, nuo 300 iki 500 metrų pločio ir maždaug 15 metrų gylis, kad jį galėtų plaukioti ir dideli jūriniai laivai. Vykdytą projektą, pirmoje eilėje turėtų būti kanalu sujungtas kairysis Obės intakas Irtyšius su vidurinės Azijos upėmis Syr-Darya ir Amu-Darya, įtekančiomis į Aralo ežerą. Sakoma, kad sujungti Irtyšius su aukščiau paminėtomis upėmis nesusidarytų didelių sunkumų, nes

visos jos teka per lygumas, ir jokių kalnų ar aukštumų nugalėti nereikėtų.

Tačiau sujungimas kanalu su Kaspijos jūra jau sudarytų gerokų techninių sunkumų, nes Kaspijos jūra guli 28 metrais žemiau įprasto jūros lygio (tai yra duobėj), o, be to, tas kanalas turėtų kirsti į šiaurės rytus nuo Kaspijos jūros gulinčias druskingas dykumas, kurių paviršius taip pat randasi žemiau jūros lygio. Taip sakant, norint Kaspijos jūrą sujungti kanalu, kad juo galėtų plaukioti laivai, reikėtų įrengti visą eilę brangių kainuojančių žliųzų, kad jais galėtų pasikelti išplaukią laivai.

Tačiau dykumų, gulinčių Kazachstane tarp Kaspijos jūros ir Aralo ežero drėkinimas, nudruskinimas ir apželdymas yra visiškai realus ir nesunkiai įvykdytinas.

(ab)

'VIENYBĖ' KURI PAREMTA OKUPACIJA

Sovietinė viešpatija (imperija) stengiasi atrodyti pasaulio akyse, ir savo žmonių akyse, vientisine, monogeniška, natūraliai išaugusia valstybe. Nors SSSR formavimosi istorija rodo, kad SSSR yra perėmusi carų Rusijos sienas, prijungusi prie savo teritorijos aneksuotas bei karu užgrobtas žemes, paglemžusi kaimynines suverenias valstybes, Sovietų viešpatija rėkte rėkia apie savo valdų monogeniškumą.

Daugiatautė valstybė reikalinga tam tikro termino, kuris apgaulingai rodytų tos margos, sudurtinės imperijos vientisumą. Sovietų propaganda tam reikalui naudo-

ja žodį 'vienybė'. Už to propagandinio skydo slepiamas senas carų Rusijos sukurtas ir bolševikų išbulinttas tautų kalėjimas.

Savaitraštis 'Literatūra ir menas' (Nr. 21.), užmiršęs kultūrinės temos, kas turėtų būti jo rašymų objektas, pilna burna rėkia apie SSSR tautų 'vienybę' po leninismo vėliava! Taip jie siautėja aptardami Kompartijos atsišaukimą, kviečiantį žengti į 'darbo ir kūrybos laimėjimus'. Toje, tariamoje, vienybėje, apie kurią porina 'Literatūra ir menas', nėra nei vieno elemento, kuris būtų susijęs su lietuviais. Maskva skelbia, kad ... reikia Krasnojarske užbaigti hidroelektrinę stotį, Krivoj Roge – šiluminę elektrinę, o prie Kamos upės paspartinti krovininių automobilių gamybos statybą...

Norėdami iparengti žmones sparčiau dirbti, dykai dirbti šeštadieniais, bolševikai šaukia 'mitingus', kuriuose rėkte rėkiama apie tas Krasnojarskų ir Kamų statybas. Prie progos gi įvairiomis išdribsių rodikliai ok. Lietuvoje.

Visa tai vadinama "tarybinių tautų vienybė"!

Tas darbo ir indoktrinacijos sąjūdis, skirtas privirstinei 'Vienybei' tarnauti, yra vienas iš naujų pavadžių 'darbo liaudžiai'. Neseniai matėme 'estetinį komunizmą', jį jau keičia 'tautų vienybė', kas bebus toliau, bus eilinė bolševikinė propaganda.

Mums čia rūpi akcentuoti tautinio ir dvasinio genocido elementą tuose šūkaviuose apie visokias bolševikines 'vienybes'.

Kada lietuvius fiziškai ir dvasiškai įtraukia į Kamos ir Krasnojarsko poreikius, lietuvių interesus menkina, svetimų provincijų poreikius nustelbia savus, kartais net gyvybinius poreikius. Lietuvis aiškiai pasidaro tolimų statybų 'klapčiukas'. Kas kad Jonavos rajone nėra gyvenviečių, visų pirma, dėl 'vienybės', susirūpink Kamos rajone statomais namais ano rajono darbininkams! Tai yra 'darbo liaudies vienybė'!

Tai nėra vienybė, bet okupacijos prievarta.

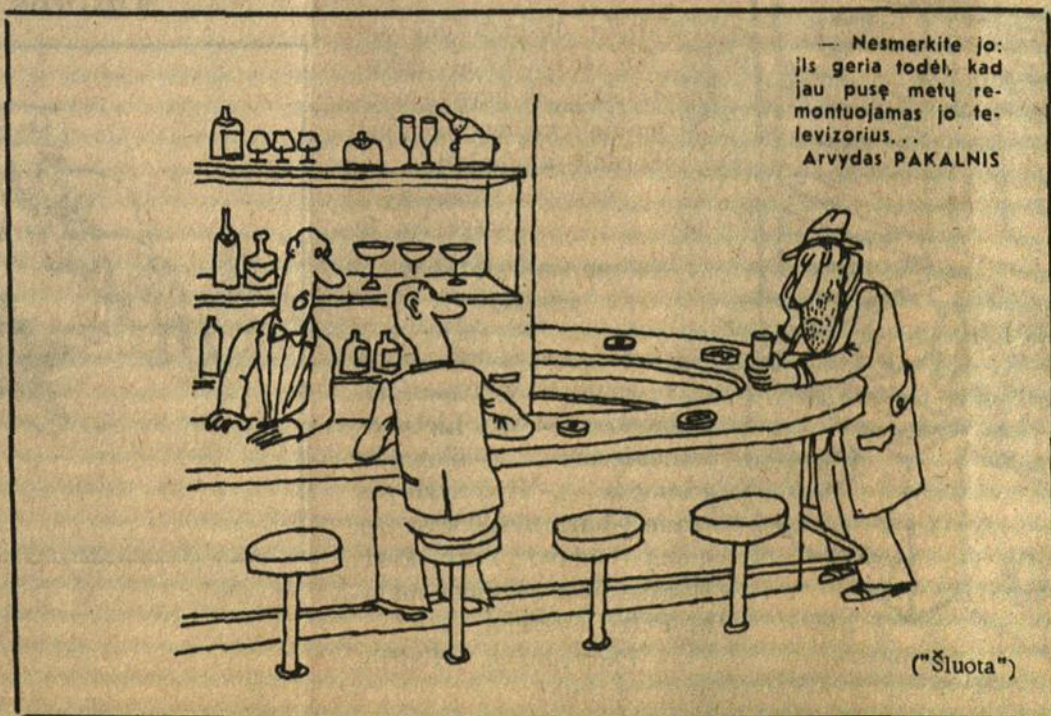
(zž)

ATOSTOGOS MAINE

Lietuviai pranciškonai visus maloniai kviečia atostogauti jų vasarvietėje Kennebunkpore, Maine. Ši graži kurortinė vieta prie pat Atlanto yra tapusi savotišku lietuvių centru vasaros atostogų mėnesiais, kai iš visos Amerikos ir Kanados suvažiuoja šimtai lietuvių. Čia žmogus atsigaišina ne tik grynu oru, kaitria saule, sūriu jūros vandeniu, geru maistu ir kitais žemiškais patogumais, bet taip pat koncertais, literatūros vakarais, paskaitomis ir labai meniška aplinka. Visas buvusios gimnazijos pastatas jau paverstas patogiais kambariais svečiams. Taip pat ir kiti pastatai nuolat gerinama. Atostogos Kennebunkpore yra visais atžvilgiais prasmingos. Sezonas prasideda birželio 29 ir baigiasi rugsėjo 4. Visais atostogų reikalais rašykite: Rev. Superior, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Jų pačių akimis...

("Šluota")

Apie amerikonišką techniką besvajojant.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYNS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Dailininkės Nijolės Palubinskienės grafikos darbų paroda įvyks Cain Park Vasaros Teatro patalpose liepos mėn. 3-6 dienomis. Rengia teatro administracija. Lankymo val. nuo 7-10 val. vakaro. Ji taip pat dalyvauja naujos meno galerijos NOVA (New organization of visual arts) parodoje Clevelando miesto centre 1240 Huron Rd.

• John Glenn, demokratų kandidatas į JAV senatorius, praeitą ketvirtadienį, birželio 27 d. Clevelande, Hollenden House patalpose turėjo konferenciją su etninį grupių atstovais ir spauda.

• Clevelando šaulių gegužinė įvyks birželio 30 d. 2 val. p. p. Naujos parapijos rajone, Beachland parke, prie ežero. Įvažiavimas iš Lake Shore Blvd., per Landseer arba Canterbury, arba iš Windward gatvės. Veiks bufetas ir bus turtinigi laimėjimai. Šauliai ir šaulės nuoširdžiai kviečia

Onos Mikulskienės kanklių studijos mokinių metinis koncertas įvyko š.m. birželio 23 d. Lietuvių Namų salėje, sutraukęs nemažai kanklių muzikos mėgėjų. Nuotraukoje Ona ir Alfonsas Mikulskiai su absolvente Daina Urbaityte ir studijos mokiniais. Iš kairės: Rytas Urbaitis, Algis Gobis, Rūta Kincaitė, Ann Walsh, studijos vadovė Ona Mikulskienė, absolventė Daina Urbaitytė, muz. Alfonsas Mikulskis, Virginija Juodišaitė, Rita Kazlauskaitė, Elena Muliolytė ir Mirta Banikaitytė.

clevelandiečius atsilankyti į gegužinę ir linksmai praleisti su pažįstamais ir draugais vasaros popietę.

(kp)

• Society Corporation pirmininkas Walter F. Linberger praneša, kad Federal

Reserve Board patvirtino, Society Corporation prašymą dėl Society Life Insurance Co., kuri apdraus Society banko klientus mirties ir nelaimių atveju.

Society Corporation turi 12 bankų su 76 įstaigom 16 apskrityuose Ohio valstijoje ir vieną įstaigą užjūryje.

Society National Bank of Cleveland priklauso korporacijai su bendra suma 1.7 bilijono dolerių.

TRADICINĖ GEGUŽINĖ

Kasmet rengiama ALT S-gos Clevelando skyriaus gegužinė šiais metais įvyks rugpjūčio 4 d., sekmadienį, 1 val. p. p. East Shore Club, prie ežero, East Park gatvės gale.

Ten yra didelis pastatas, kuriame bus galima maloniai laiką praleisti ir blogam orui esant.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 30 D. Kar. Juozapavičiaus šaulių kuopos gegužinė.

LIEPOS 14 D. L.V.S. Ramovė Clevelando skyriaus gegužinė. Lake Shore East Park Club.

RUGPJŪČIO 4 D. ALT S-gos gegužinė.

RUGPJŪČIO 17 D. Lietuvių Namų ir klubo atidarymo pirmosios metinės, Lietuvių klube ir apatinėje salėje.

RUGSEJO 2 D. Darbo šventės dieną Lietuvių klubo gegužinė, Astorhurst Picnic Grounds, 6990 Dunham Rd., Walton Hills.

RUGSEJO 7 D. Birutėčių parengimas.

RUGSEJO 8 D. 4 v.p.p. Tautos šventė-koncertas. Ruošia LB Clevelando apylinkė.

RUGSEJO 14 D. Kun. Dzegoraičio 35 metų kunigystės sukakties proga pagerbimas.

SPALIO 5 D. Šeštasis abiturientų pristatymo balius Liet. Namuose.

SPALIO 12 D. Dirvos balius Lietuvių Namų salėje.

SPALIO 26 D. BALFO sukaktvinis balius Liet. Namuose.

LAPKRIČIO 9-10 D. Lietuvių Dienos. Ruošia LB Clevelando apylinkė.

LAPKRIČIO 23 D. Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia LVS Ramovė.

GRUODŽIO 8 D. 4 v.p.p. Lietuvių Namuose Vytuto Puškoriaus piano rečitalis. Rengia Ateities klubas.

GRUODŽIO 31 D. Naujųjų Metų sutikimas Lietuvių Namuose. Ruošia LB Clevelando apylinkė.

PADĖKA

Prieš metus susikūrus Pensininkų Klubas praėjusį sekmadienį turėjo savo metinę sukaktvinę Joninių gegužinę, kuri praėjo geroje nuotaikoje dėka būrio talkininkų ir valdybos narių idėto triušo.

Čia noriu padėkoti visiems talkininkams: ponoms Šenbergienei, Ramauskienei, Krygerienei, Aleksienei, Malcanienei, Mažeikienei, Čiurlionienei, Johansonienei, Steponavičienei, Garlauskienei ir visoms gal čia neišvardintoms, kurios aukojosi savo darbą ir darbo vaisius bei produktus, p.p. Jurgutavičiui, Ilendai, Seliui ir kitiems, pagelbėjusiems laike gegužinės. Ypač padėka priklauso valdybos nariams p.p. Ignui Visockui, kuris parūpino viską virtuvei, parūpino ir iškėlė bei nuleido Amerikos ir Lietuvos vėliavas ir dirbo visą dieną prie baro ir Vaclovui Steponavičiui parūpinusiam maistą, gėrimus ir dirbusiam visą dieną prie kasos bei kitus darbus. Taip pat dėkoju ir visiems kitiems valdybos nariams už darnų bendradarbiavimą.

Serganti mūsų valdybos narį sekretorių Joną Barauską sveikiname vardinių progą ir linkime greičiau pasveikti ir grįžti į mūsų tarpą.

Dėkodami visiems mūsų bičiuliams mus parėmusiems ir visiems svečiams, atsilankiusiems į mūsų sukaktvinę gegužinę, su viltimi pradėdame antrus metus.

Ant. Mikoliunas
Klubo pirmininkas

• Globe Parcel Service, Inc. Clevelando skyrius dėl atostogų nuo liepos 4 iki 23 d. bus uždarytas.

SHEET METAL — 2nd CLASS AND 1 PANTAGRAPH OPER. (ENGRAVER)
Some experience necessary. 40 hr. week, steady work & good benefits. ELEVATOR PRODUCTS CORP
540 HUYLER ST.
SO. HACKENSACK, N. J.
201-343-6122 (49-55)

WANTED JOURNEYMEN or SKILLED ALL AROUND MACHINISTS
Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Excellent working conditions, fringe benefits and steady work. CENTRAL MACHINE SHOP INC.
11 McKinley St., Linden, N. J.
201-923-1176 (49-55)

PIPE FITTER

Must be Journeyman or Equivalent and be able to work any shift. Excellent benefits and working conditions. Apply:

CHAMPION SPARK PLUG CO.
20000 Conner Ave., Detroit, Mich. 48234

An Equal Opportunity Employer

TOOL ROOM MACHINISTS

Experienced with copper work and ability to set up and operate variety of tool room equipment.
Available for any shift.
High hourly rate, night bonus, paid hospitalization, life, health, accident insurance, profit sharing bonus, vacations, paid holidays.

APPLY IN PERSON

CHAMPION COMMERCIAL INDUSTRIES INC.

4010 E. 116th St. (Off Harvard), Cleveland, Ohio E.O.E.

(49-57)

OPPORTUNITY FOR RN'S WANTED

FOR ALL SERVICES AND ALL SHIFTS
Urgent need for RN's at Fort Walton Beach Hospital. Excellent benefits include paid holidays, sick days and vacation. Shift differential. Insurance program available. Salary commensurate with background and experience. Hospital Located on Gulf Beaches.

APPLY CALL OR WRITE TO: ADMINISTRATOR
FORT WALTON BEACH HOSPITAL
207 HOSPITAL DRIVE
FORT WALTON BEACH, FLORIDA 32548
904-243-7611 ext. 210 or 280

(49-55)

• Perkant, ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St. Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

1st CLASS

Pipe Fitter (2)
Millwrights (2)
Electrician (1)

Industrial experience,
willing and able
to work any shift.
Good hourly rate.

OHIO RUBBER CO. DIV.

Eagle Picher Industries
BEN HUR AVE.
Willoughby, Ohio 44094

Attention:
LYLE HUNGERFORD

(49-53)

MAINTENANCE MECHANICS

Experienced electrical and mechanical plant maintenance. Steady work, day shift, overtime. Good starting pay. Apply in person. Mr. John Zamaiko.

THE UNIVERSAL STEEL CO.
6600 Grant Ave.
Cleveland, Ohio

(47-53)

VERTICAL BORING MILL

Many benefits, 20% night differential, including air conditioned plant.

GENEROL TOOL CO.

LANDY LANE
READING, OHIO 45215

(47-53)

SUPER. For center city high rise condo. Steam absorption air cond. and low pressure steam fed heat. Only exp'd. personnel need apply. For interview call Mr. Sorrentino (215) LO 3-3456. (45-51)

WANTED 1ST CLASS SKILLED PRESS BRAKE OPERATORS
Must be able to set own jobs from prints.

Also
FITTER—WELDER
Minimum 5 years experience in heavy steel fabrication, and must read blue prints. Day shift and some overtime. BOOM BOILER & WELDING Div. of Bardon's Oliver

2514 Center, Cleveland, Ohio 44113

(49-54)

FOREMAN

Working foreman for tool & die room. Must be an all around machinist and capable of handling problems.

Call FRANK FOX
216-883-5000

(46-52)

WANTED AT ONCE
SKILLED
MACHINISTS

Experienced on Horizontal & Vertical Milling Machines. Must have experience in set up and operations from blue prints. Steady work. 56 hour week. FLEX MANUFACTURING Inc.
312-892-6555

(50-56)

FOUNDRY WORKERS EXPERIENCED MOLDERS:

Squeezer and pin lift. Cape and drag airtel.

MAINTENANCE WORKERS

Excellent pay scale and fringe benefits. Apply

TOWER GROVE FOUNDRY
4438 Hunt Avenue
St. Louis, Mo. 63110

(50-52)

DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ISTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimta ir simpatinę patarnavimą.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PARAMA "TAUTINĖS MINTIES KELIU" ISLEIDIMUI

Tautinės Minties Keliu
mecenatai, aukoję po 100
dol.

ALT S-gos Elizabetho sk.
K. ir A. Šimuliai, Le-
mont, Ill.

Prenumeratoriai rėmėjai:
Pranas Kašiuba, Cicero,
Ill. 25 dol.

Po 20 dol. V. Mažeika, S.
Virpša, P. Bučas, V. Len-
kevičienė, E. Valiukėnienė,
B. Kasakaitis, O. Kremeris.

Visi iš Chicago apylinkių.
ALT S-gos valdyba reiškia
nuoširdžią padėką.

PASKUTINIS PRIMINIMAS!

Jau daugelį kartų buvo
skelbta, kad L.S.T. Korp!
Neo - Lithuania stovykla
įvyks nuo š. m. rugpjūčio
mėn. 25 d. iki rugsėjo 1 d.,

gražioje — patogioje DAU-
PHIN ISLAND (Alabama)
HOLIDAY, INN vietovėje.

Šį kartą pranešame, kad
registracijos paskutinis lai-
kas baigiasi liepos mėn. 15
d., iki tos dienos turi būti
užsiregistruota ir prisiųs-
tas užstatas \$75.00. Kas iki
tos dienos neužsiregistruos,
tam nebus garantuota sto-
vykloje vieta, tad prašome
kiek galint paskubėti regis-
traciją atlikti.

Visais stovyklos reikalais
prašome kreiptis į išd. Bro-
nių Kasakaitį, 7150 So.
Spaulding Ave., Chicago,
Ill. 60629. Tel. 778-7707.

Ta pačia proga dėkojame
aukojusiems Stovyklos ir
Klestėjimo Fondui: Dr. K.
Ramonui — \$10.00; Dr. Jo-
nui Juodikiui — \$12.00;
Vaclovui Mažeikai — \$10;
Ramunei Vitkienei-Jurkū-
naitei — \$10.00.

Visiems aukojusiems ta-

riame nuoširdų ačiū. Lau-
kiame atsiliepiant ir kitus
kolegas su auka. Ačiū.

L.S.T. Korp!
Neo-Lithuania
Vyr. Valdyba

SESELIŲ SODYBOJE PUTNAM, CONN. LAUKIAM SVETČIAI

Kambariai erdvūs, saulė-
ti, naujai atremontuoti.
Maistas geras ir gaminamas
lietuviškais papročiais. Ma-
loni aplinka. Paplūdimai už
4-7 mylių, puikus pušinė-
lis. Kainos visiems prieina-
mos. Prašome pranešti iš
anksto: Immaculate Con-
ception Convent, Putnam,
Conn. 06260, tel. (203)
928-5828.

• Joana Markevičiūtė,
Appleton, Wis., išrinkta
1974 metų "Alice in Dairy-
land". Apie tai rašo The
Milwaukee Journal, birželio
16 d. numeryje, paskirda-
mas jai daug vietos.

Jos tėveliai, į JAV atvy-
kę 1949 metais, valdo 197
akrų karvių fermą prie
Pine River. Lietuvoje jie ir-
gi ūkininkavo, bet turėjo
pasitraukti į vakarus nuo
komunistų, rašo toliau laik-
raštis.

Joana šį pavasarį baigė
Wisconsin universitetą
gaudama master diplomą iš
žurnalizmo.

"Alice in Dairyland" tam-
pa Wisconsin Agriculture
Department tarnautoja su
8,500 dol. alga, priedu kos-
tiumus ir kelionės išlaidas,
propagavimui Wisconsin
pieno produktų.

STUDENTŲ SUVAŽIAVIMAS

Š. m. lapkričio 28-31 di-
nomis ruošiamas šiaurės
Amerikos Lietuvių Studen-
tų Sąjungos suvažiavimas,
Toronte. Šio suvažiavimo
tema — Vienybė. Su šiuo
suvažiavimo rengimo komi-
tetas stengiasi praveisti pla-
ną visiems studentams
(klubams) susijungti į vie-
ną stiprią sąjungą.

Rengimo komitetas yra
silpnoje finansinėje pozici-
joje, todėl nuoširdžiai pra-
šo, kad akademikai, filiste-
riai ir visi tie tautiečiai,
kurie domisi studentų veik-
la, prisidėtų prie suvažiavi-
mo ruošimo finansiniai. Au-
kas siųskite: Š.A.L.S.S. c/o
Antanas Šileika, 22 Lang-
side Ave., Weston, Ont.,
Canada, M9N 3E3. Čekius
prašome rašyti "Š.A.L.S.S."
vardu.

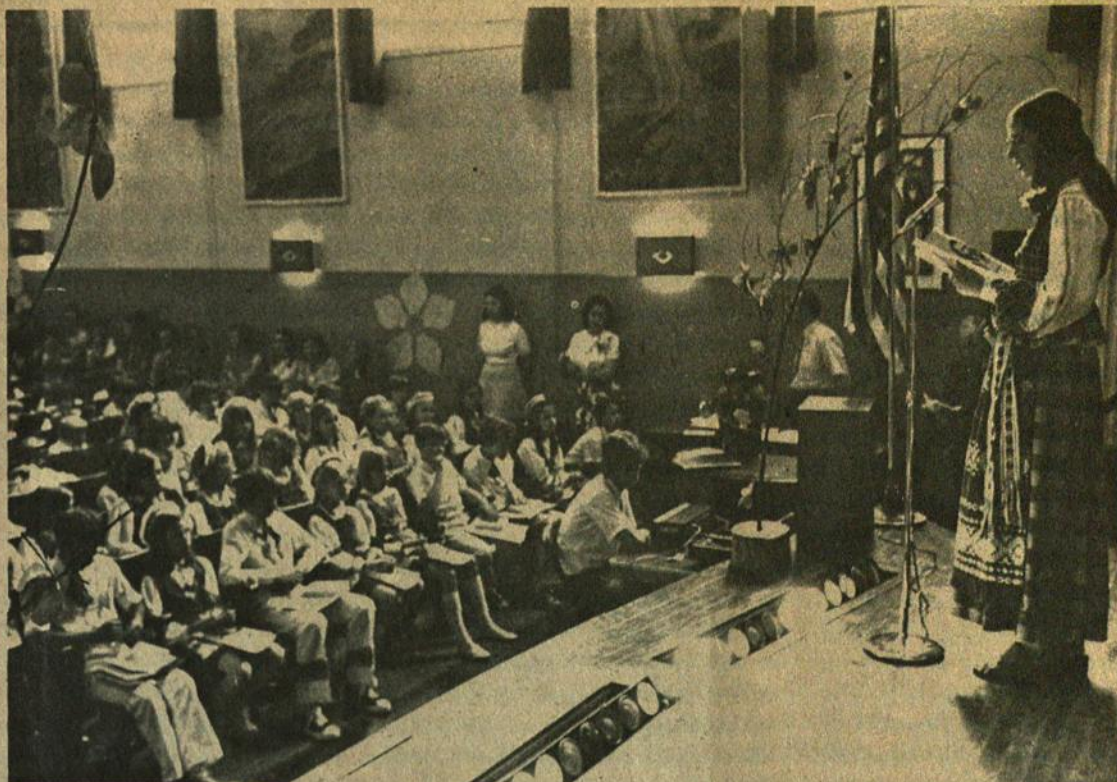
WANTED AT ONCE 1ST CLASS SKILLED MACHINIST W & S 2 AC

Must be capable to setup and
operate. Day shift. Excellent
fringe benefits. Permanent posi-
tion. Pleasant working condi-
tions.

DELAVAL

SPECIAL PRODUCTS DIV.
4223 Monticello near Green Rd.
South Euclid, Ohio
An Equal Opportunity Employer
(49-55)

NURSES—RN Supervisor 11-7 shift.
Full or part time. Also, LGPN 3-11
shift. — Full time in modern ECF
located in Chestnut Hill area. Ex-
cellent starting salary, paid vaca-
tion, holidays, sick leave, etc. Pub-
lic transportation at door.
Call 215 CH 2-2727. (49-54)

Kristijono Donelaičio Aukštesniosios lit. mokyklos metraščio "Suskambusios stygos" pristatyme Chicagoje š.m. birželio 8 d. ištrauką skaito VIII kl. mokinė V. Noreikos nuotrauka

PABAIGTUVĖS KR. DONELAIČIO LITUANISTINĖJE MOKYKLOJE CHICAGOJE

Mokslo metų pabaigtuvių
iššiklės Kr. Donelaičio lit.
mokyklose įvyko birželio 8
d. Didžioji McKay mokyk-
los auditorija nepajėgė su-
talpinti visų mokinių, tėvų
ir garbės svečių, susirinku-
sių apvainikuoti visų moks-
lo metų darbą. Mokyklą ve-
dėjas - direktorius J. Širka,
atidarydamas iškilmes, tarė
šiltą padėsinimo ir padė-
kos žodį visai Kr. Done-
laičio mokyklų šeimai, pasi-
džiaugė darbų vaisiais, ku-
rių ryškiausi - 27 baigę Že-
mesniąją mokyklą ir toks
pat skaičius Aukštesniosios
abiturientų. Žemesniosios
mokyklos baigimo pažymėji-
mus gavo: Dr. Balzaras, L.
Chiapetta, R. Cibaitė, T.
Černius, S. Daukutė, P. De-
veikis, V. Dirvonis, R. Gai-
žutytė, A. Jakubauskaitė, L.
Jonikas, I. Jurkšaitytė, L.
Karūžaitė, G. Kerelytė, L.
Kosmonaitė, V. Kučaitė, D.
Mieluliytė, V. Mikaliūnaitė,
R. Putnaitė, L. Raudys, V.
Reklaitytė, M. Rimavičiū-
tė, S. Snarskytė, A. Stankū-
navičiūtė, V. Robertas. Jų
mokytojos I. Bukaveckienė
ir M. Serepkaitė buvo apdo-
vanotos gėlėmis ir dovano-
mis. Visų skyrių gerieji mo-
kiniai buvo iššaukti scenon,
kur mokyklos vedėjas ir jo
pavaduotoja mokyt. I. Bu-
kaveckienė kiekvieną pasvei-
kino ir įteikė pagyrimo la-
pą. Be reguliariųjų sky-
rių, mokykloje veikė ir
specialus skyrius lietuviškai
nemokantiems arba silpnai
kalbantiems. Savo atsieki-
mus šiais mokslo metais jie
pademonstravo atlikdami
vaidinimėlį "Raketa į Mar-
są", kurį paruošė mokyt. R.
Plioplytė. VI-jų skyrių moki-
niai, pritariami visos mokyk-
los daina, pašoko "Jievaro til-
ta". Šoki paruošė mokyt.
R. Kleinaitytė ir A. Miglinai-
tė, o dainą - mokyt. E.
Pakštaitė.

Aukštesniosios mokyklos
užbaigtuvių iššiklės pradė-
tos su šių metų metraščio
"Suskambusios stygos" pri-
statymu. Pristatymui vado-
vavo mokyt. D. Bindokienė
su aštuntokais M. Belic-

Kr. Donelaičio Aukštesniosios lit. mokyklos direkto-
rius J. Širka sveikina mokinius, penktukais užbaigusius
mokslo metus. V. Noreikos nuotrauka

kaite, M. Nariu ir D. Vinda-
šiute. Buvo padėkota metraš-
čio viršelio kūrėjui dail.
P. Aleksai, meninei metraš-
čio apipavidalintojai D. Va-
raneckienei, mecentamas ir
talkinginkams. Taip pat pa-
gerbtos buvusios šios mo-
kyklos abiturientės, baigu-
sios Pedagoginį institutą ir
šiais metais pirmą kartą
grįžusios dirbti į Žemesnią-
ją mokyklą. Jos yra: L. Jau-
niūtė, I. Seibutyte, I. Stra-
vinskytė ir M. Serepkai-
tė.

Aukštesniąją mokyklą
šiais metais baigė: P. Aglins-
kas, V. Aleksa, M. Andrijo-
naitė, M. Belickaitė, A.
Bernotavičius, L. Beldušaitė,
A. Bindokas, I. Giečiūtė, A.
Gliozeris, D. Kardokaitė, A.
Luneckas, M. Naris, M.
Overlingaitė, B. Pakštas, D.
Petkūaitė V. Pleiryte, I. Ra-
manauskaitė, V. Rasutis, L.
Rudaitytė, R. Slonskytė, V.
Šerelytė, A. Šilas, A. Vala-
vičius, H. Varaneckas, A.
Vaznelis, V. Venckutė ir D.
Vindašiūtė. Pažymėtina,
kad 9 iš baigusiuju jau įsira-
šė į Pedagoginį institutą.

Baigusiems buvo įteikti
atestatai, mokyklos metraš-
tis ir klasės auklėtojos D.
Bindokienės romanas "Viena
pasaulyje". Atestatų įteiki-
me talkinginkavo ir Tėvų ko-
miteto pirm. R. Kučienė.

Abiturientų vardu mokyklą
atsisveikino M. Andrijonai-
tė, asistuojant P. Aglins-
kui ir M. Nariui. Klasės
auklėtojai, direktoriui ir vi-
siems mokytojams buvo pa-
dėkota ir jie apdovanoti.

Didelis būrys visų klasių
mokinių gavo pagyrimo la-
pus už gerą mokymąsi, o mo-
kyklas baigusius ir jose dar
tebesimokysiančius nuošir-
džiai sveikino Šv. Mergelės
Marijos Gimimo parapijos
klebonas V. Zakarauskas,
Tėviškos Evangelikų Para-
pijos klebonas A. Tra-
kis ir raštu - Marquette
parko LB apylinkės valdy-
bos pirm. J. Vaičiūnas.

Meninėj programoj Aukš-
tesniosios mokyklos moki-
niai, paruošti mokyt. I.
Smiliauskienės, gražiai pa-
šoko tris šokius: Gyvatara
(V k.), Malūną (VII kl.) ir
Jaunystės šokį (paskutinį
kartą mokykloje pasirodė
aštuntokai). Dainavimo mo-
kytojo V. Gutausko vado-
vaujami, visi Aukštesniosios
mokyklos mokiniai padaina-
vo keturias dainas. Iššiklės
baigtos oficialiaja Kr. Done-
laičio mokyklų daina - "Mes
su mokslu ir rytoj". d.b.b.

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Kristijono Donelaičio Aukštesniosios lit. mokyklos Chicagoje abiturientai iš-
kilmingo mokslo metų užbaigimo akto metu š.m. birželio 8 d.

V. Noreikos nuotrauka

Seselių sodyboje Putname, kaip rašo mums Marija
Remienė, nepaprastai malonu atostogauti, nes čia
jaučiama tikra lietuviška aplinka ir yra labai puiki vieta
norint tikrai pasilsėti. Nuotraukoje atostogautojos S.
Endrijonienė, M. Galdikienė, M. Remienė ir sesuo Mar-
garita, kongregacijos vyresnioji.

Tauriam lietuviui bei A.L.T. S-gos
nariui

A. A.

PROF. JUOZUI RAUKČIUI

mirus, mielą žmoną ONĄ RAUKTIE-
NĘ, dukras ALDONĄ, VIDĄ ir sūnų
JUOŽĄ, bei kitus gimines giliai už-
jaučiame ir kartu liūdime

A.L.T. S-gos Los Angeles
Skyriaus Valdyba ir nariai

Brangiai motinai

VIKTORIJAI RIMAVIČIENEI

Lietuvoje mirus, jos dukrą VANDĄ ir

žentą inž. VACLOVĄ MAŽEIKUS gi-

liai užjaučiame

Veronika ir Jonas
Jasiukaičiai